Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔR DE DUMINECĂ 23)

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 127.—Anul LIX. Brașov, Duminecă, 9 (21) Iunie 1896.

Cea mai nouă cursă.

In sĕptĕmâna acésta érășĭ ni-s'au dat câte-va dovedĭ pentru a ne convinge, de câtă rĕutate e stăpânită inima celor dela cârma statului față de noi Românii.

Acum se lucréză la făurirea unei legĭ, care are de scop a da Curiei din Budapesta puterea de-a judeca asupra tuturor proceselor și neînțelegerilor, ce s'ar ivi cu ocasiunea alegerilor de deputațĭ pentru dietă. Décă la făurirea acestei legĭ s'ar fi avut în vedere numai îndreptarea unor rele, după cum se dicea din partea celor ce au născocit'o, atuncĭ de bună sémă n'ar fi fost nimenea în potriva ei. Tótă lumea scie, că mai marĭ scandalurĭ, abusurĭ, fărădelegĭ și volnicii, de cum se întêmplă la noi cu ocasiunea alegerilor, nu se mai întêmplă dór nicăirĭ în lume. Cine n'ar fi dorit, decĭ, ca sĕ se aducă o lege, prin care sĕ se pună odată capĕt acestor rușinóse stărĭ de lucrurĭ și sĕ se curme ne mai pomenita demoralisare, ce se face la noi cu ocasiunea alegerilor?

Acesta se și dicea, că ar fi scopul noului proiect de lege privitor la jurisdicțiunea Curiei în afacerĭ electorale, despre care am amintit mai sus. Dér când și unde s'a mai pomenit, ca din glăvățină ungurescă sĕ iasă la iveală o lege, care sĕ n'aibă alt scop în vedere, decât dreptatea, sânțenia causei și fericirea cetățenilor?

Abia au întrat mai adênc deputații ungurĭ din dietă în desbaterea amĕnunțită a noului proiect de lege și s'au și ivit ghiarele pisicei, ce era ascunsă în sac. S'a vĕdut adecă, că noua lege, la care se lucréză acum, nu are alt scop, decât întărirea partidei dela putere, ca nu cumva acésta sĕ fiă dată cumva înlăturĭ dela sacul cu grăunțele.

Mai ales un paragraf se află în noul proiect de lege, care tinde a lega mânile preoților și a-le pune scălușĭ în gură, așa, ca sĕ nu mai pótă nicĭ dice și nicĭ face nimic în interesul credincioșilor lor cu ocasiunea alegerilor de deputațĭ dietalĭ.

Décă s'ar adeveri, că în decursul celor trei lunĭ înainte de alegere preotul a grăit ceva în biserică séu în orĭ ce loc orĭ adunare cu caracter religios, prin care s'ar da vre o povĕțuire alegĕtorilor; séu décă preotul a amenințat pe cineva cu pedépsă din cealaltă lume în cas când n'ar vota așa și așa, orĭ că la o alegere de deputațĭ a folosit lucrurĭ sfinte, ca de esemplu cruce etc.: pentru tóte aceste fapte, ba chiar și décă numai ar fi părtaș, orĭ ar fi consimțit mai dinainte cu ele, preotul va fi pedepsit cu închisóre de stat până la un an și pe lângă aceea pedépsă în banĭ până la 500 fl. și perderea tuturor drepturilor politice.

Așa sună amintitul paragraf al noului proiect de lege, ce se desbate acuma în dietă. Va sĕ dică într'un timp de agitațiune, când în tóte cercurile, la tóte mesele și în tóte unghiurile stradelor se vorbesce de alegerea cutărui și cutărui deputat, cum de regulă se întêmplă cu ocasiunea alegerilor, preotul trebue încă cu trei lunĭ înainte sĕ-șĭ astupe gura, căcĭ societățile, în carĭ se întórce el, ca de esemplu serbarea unei logodne, a unei cununii, sĕvîrșirea unei sfeștănii, înmormêntărĭ etc., tóte sunt mai mult séu mai puțin adunărĭ cu caracter religios, în carĭ grăirea unui singur cuvênt despre alegere ar puté sĕ-l înfunde în temniță. Tot așa de periculos este pentru preot a grăi cu cine-va și pe stradă acasă séu în orĭ-ce alt loc, căcĭ ajunge sĕ-l scape gura de-a dice cui-va sĕ voteze după dreptate, căcĭ altfel „îl va bate Dumnedeu", — pentru ca numai decât sĕ cadă în bucluc.

Acestea și alte mĕsurĭ asemenea lor cu drept cuvênt au produs mult sânge rĕu în sînul clerului, mai ales însĕ în sînul clerului catolic, căcĭ în contra lor este îndreptat deocamdată ascuțișul acestui nou proiect de lege. Se vede, că luptele așa numitei „partide poporale" a catolicilor i-au pus pe gând pe cei dela putere și de aceea vor prin acéstă lege sĕ se îngrădéscă în contra ei.

Dér, décă vom băga bine de sémă, ne vom convinge, că ascuțișul nouĕi legĭ este și cu mai multă asprime îndreptat în contra popórelor nemaghiare și mai ales în contra nóstră, a Românilor. Căcĭ bine scie Banffy și soții sĕi dela guvern, că poporul român nu are alțĭ povĕțuitorĭ, decât pe preoții și învĕțătorii sĕi. Invĕțătorilor le pune scălușul în gură inspectorul unguresc de șcóle, ér preoților, cantorilor și tuturor persónelor bisericescĭ, câte le avem, vor sĕ le lege mânile prin noul proiect de lege, așa ca poporul român sĕ nu mai pótă primi dela conducĕtorii sĕi firescĭ nicĭ o povĕțuire în causa alegerilor, sĕ nu mai aibă cine-i împărtăși hotărîrile conferențelor nóstre naționale, sĕ nu mai aibă cine sĕ-l rețină dela blidul cu linte al contrarilor noștri, ci ei sĕ-l têrască la alegerĭ și sĕ se folosécă de poporul nostru ca de un instrument fără stăpân.

Eră cursa, ce ni-o prepară adĭ stăpânitorii ungurĭ dela Budapesta!

Dér nicĭ acésta n'are sĕ ne sparie. Nu este nicĭ o lege sub sóre, care sĕ pótă înăbuși glasul fratelui către frate. Sĕ scótem neghina din holda românéscă și sĕ strîngem între fiiĭ adevĕrațĭ ai națiunei nóstre legăturile frăției și dragostei împrumutate, căcĭ atuncĭ tóte svîrcolirile dușmane nu vor puté dĕrîma întăriturile cetății poporului român.

Revista politică.

Contele Apponyi la monarchul. Alaltăerĭ Majestatea Sa a primit în audiență privată, în parlamentul sĕu din Buda, pe contele Albert *Apponyi* șeful partidei naționale din parlamentul ungar. In urma acestei audiențe s'au lățit diferite versiunĭ prin cercurile politice din Budapesta, că adecă în timpul cel mai apropiat se vor face marĭ schimbărĭ în viéța politică ungară. Se afirmă, că în continuu decurg pertractărĭ secrete pentru de-a formula un *program comun*, pe care sĕ'l accepteze tote partidele stătĕtóre pe basa pactului din 1867, Mai departe se observă o mare deprimare și nemulțămire în sînul partidului guvernamental, din ceea-ce mulțĭ conchid, că membrii acestei partide ar voi în fine, sĕ se resólve pe cale pacînică neînțelegerile, carĭ împiedecă o fusionare a partidului liberal cu cel național.

*

Alianța balcanică. Regele Serbiei și prinții Bulgariei și Montenegrului s'au hotărît sĕ imiteze pe marile puterĭ europene, formând o nouă triplă alianță a statelor balcanice, în forma triplei alianțe a Germaniei, Austriei și Italiei. Tratările se urméză cu multă activitate între regele *Alexandru*, principii *Ferdinand* și *Nichita*, ér în cursul lunei Iulie o întrevedere a acestor trei monarchĭ în miniatură, va avea loc la Sofia, când se va pune basa alianței Slavilor din Balcanĭ. Cât s'ar părea de ridiculă, la prima vedere, acéstă nouă triplă alianță, ea devenind un fapt, marile puterĭ europene vor trebui sĕ țină cont de dênsa, deórece aceste trei micĭ state neputând tocmai impune Europei prin forțele armatelor lor, o vor ține însĕ în respect prin amenințările unei revoluțiunĭ teribile, ce aceste state ar putea sĕ provóce în Orient. Décă am judeca după limbagiul pressei sêrbo-bulgare, acéstă alianță ar avea de realisat idealurĭ naționale, și prin urmare ne putem aștepta la o politică în Orientul Europei, susținută în orĭ ce cas de către Rusia, protectórea interesată a fraților slavĭ din Balcanĭ.

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

DRACUL.

Novelă de V. R. Buticescu.

Este drac orĭ ba? Este deu! Dér el nu-i așa de urît pe cum îl fac babele. Dracul îi copil frumos. El n'are códă de câne, nicĭ perĭ de lup orĭ de mâță, nicĭ córne de țap și copite de cal, și nicĭ nu șede ascuns în petri și în bolohanĭ. Dracul are chip de om frumos orĭ urît, după cum se întêmplă, mai de multe orĭ e frumos. Câte odată îi chiar ca un ânger, și atuncĭ te scóte din mințĭ. Cu cât îi mai frumos, cu atâta ai mai mare bucluc cu el. Și dracul âmblă printre noi, vine în casa nóstră, ne ține cu vorba, șede cu noi la masă, ni rîde în față și ne pórtă diua cu lumină. Noi dăm mâna cu el, îl poftim sĕ șédă, îi âmplem păharul și el bea cu noi la masă. Așa-i dracul, numai sĕ-l cunoscĭ.

I.

Era o nópte de iérnă aspră și gerósă. Omĕtul scârțăia sub picióre, stelele sclipiau și lemnele crepau de ger. Era miedul nopții. Luna nu rĕsărise, dér de darea omĕtului se vedea tot satul. In sat se vedeau trei lumine la trei case. O lumină era în capul satului de sus, altă în capul satul de jos și a treia în mijlocul satului. La casa cea dintâiŭ era o lumină mare, éră la celelalte numai câte o dare mică. Casa cea dintâiŭ avea stăpân bogat, la care ardea lumina pe masă; celelalte douĕ aveau stăpânĭ sĕracĭ, cărora le lumina numai darea focului din vatră. La casa dintâiŭ jucau, chiuiau și beau pe 'ntrecute, póte că făceau nuntă; la celelalte douĕ case era tăcere adâncă, se părea că au murit cineva. In casa cea dintâiŭ din capul satului de sus ședea bogatașul Ion Ciupea; casa din capul satului de jos era o móră, în care ședea un biet fecior de morar cu bĕtrâna sa mamă ér în căsuța cea mică din mijlocul satului ședea o vĕduvă cu o copilă frumósă a ei și cu un câne și o mâță albă, că atâta era averea lor.

Ion Ciupea era om mare în sat. Era mare că avea banĭ, și unii diceau că are și minte. Ion Ciupea cinstea Duminecile, âmbla la biserică, ducea prescurĭ, bătea mĕtănii și făcea pomene de sufletul morților. In biserică el ședea în strană și aprindea luminile. Stăpânii celorlalte douĕ case erau sĕracĭ și de mintea lor nu mai grăia nime. Mintea omului sĕrac n'are multă poveste.

Și vedețĭ, chiar despre aceste trei case se vorbia în sat mai mult decât de tóte celelalte.

Ion Ciupea era omul cel mai bogat din sat; morarul cel tînĕr era feciorul cel mai sdraven, și în căsuța cea mică ședea fata cea mai frumósă din sat. Și dóră de ómenĭ bogațĭ, de feciorĭ sdravenĭ și de fete frumóse vorbesce lumea mai cu drag. Și de Ion Ciupea clocotea tot satul, că l'au apucat nebunia sĕ se însóre la bĕtrânețe, și că fata cea mai frumósă ar fi logodită cu dênsul. Unii spuneau, că au vĕdut'o pe Anuța cea frumósă plângênd, alții povesteau că Petrea Morarul șede tótă nóptea ca un nebun. Da la Ion Ciupea strigă și chiue tótă nóptea, vinul curge ca apa și el, stăpânul casei, benchetuesce cu prietenii ca un flăcău. Gândescĭ, că nu-i el.

E miedul nopții, și la masa lui Ciupea mesenii șed obosițĭ. Păharele sunt pline și capurile grele. Ion Ciupea șede în fruntea mesei și strigă: Mĕi tâlharilor, câțĭ sunteți? rótă pe lângă mine! Trei slugĭ amețite îl prinseră rótă.

— Vin, mĕi, calicii? întrebă Ciupea.

— Vin, deu, bade Ioane, rĕspunse o slugă.

Ciupea sări în picióre și-i trase o palmă strigând: Da aducĭ tu vin pe masă! mie mi-i sete și tu ții gură cu stăpânul tĕu?

Sluga ridică un vas și-i turnă vin.

— Mĕi, calicule, strigă Ion bogatașul, câțĭ popĭ sunt în satul meu?

— Hehehe, rĕspunse sluga, numai unul bade Ioane.

— Mĕi mesenĭ, strigă éră Ciupea. Dumnedeu are numai o slugă, Ion Ciupea are trei. Hurra, strigară toțĭ tovareșii, spărgând păharele și poticnindu-se în tóte părțile. Numai Ion Ciupea se ținea încă pe picióre și cele trei slugĭ îi tot umpleau păharele. La urmă bogatașul umplŭ paharele slugilor strigând:

Rutenisarea Bucovinei.

„*Gazeta Bucovinei*“ din Cernăuţĭ publică, după o fóie din Bucurescĭ un articul de însĕmnătate asupra stărilor din Bucovina. In acest articul se dă o oglindă fidelă a situaţiunei Românilor bucovinenĭ faţă cu Rutenii şi se arată în mod fórte lămuritor cum se ruteniséză Bucovina. Pentru-ca cetitorii noştri de Duminecă sĕ-şĭ facă o ideiă despre prigonirile la carĭ sunt espuşĭ fraţii noştri din Bucovina, lăsăm sĕ urmeze aicĭ articolul de care vorbim. Étă l:

Infiinţarea unui gimnasiu rutén în capitala Bucovinei, fapt, care se va întêmpla în tómna anului curent, însémnă începutul unei ere nouĕ în viéţa poporului român din acéstă ţéră, însémnă o schimbare radicală a echilibrului în favorul Rutenilor, însémnă crearea unei stărĭ îngrijitóre pentru viitorul şi chiar pentru esistenţa naţiunii românescĭ din acéstă ţéră.

Cestiunea e decĭ importantă şi pentru némul românesc în deobşte; ea merită atenţiunea fie-cărui Român, care nu stă de tot nepăsător faţă de viitorul némului sĕu. Orĭ care Român e dator sĕ ia cunoscinţă despre acéstă însemnată cestiune.

Progresul elementului rutén prin desnaţionalisarea Românilor datéză de multe veacurĭ. Rutenisarea a început în Carpaţii Pocuţiei (adecă a părţii Galaţiei-orientale locuite de Huţanĭ) şi continuă în secolul acesta pe teritorul Bucovinei.

Toţĭ etnografii celebri cunosc acest fenomen, adecă repedea prefacere a Românilor în Rutenĭ.

Miklosich dovedesce lăţirea de odinióră a limbei românescĭ până peste isvórele Prutului, unde se află pretutindenĭ munţĭ, păraie şi sate cu numirĭ românescĭ. (D. ex. Păturnica, Rătunda, Petrosu, Copilaşii, Acrişóre, Spinu, Puşcariu, Ferescu şi altele, tóte în districtele Kutty şi Kossow din Galiţia). Analog se esprimă şi majorul Himmel şi Ficker, fostul şef al biroului statistic din Viena. Ér celebrul geograf Elisée Réclus scrie despre Bucovina: „..... mais le changement de régime politique en pour conséquence de repousser peu a peu l'élément latin vers le midi.....“ apoi: „Les roumains partout ailleurs envahissants ont dû céder en Bukovine sous la pression des populations ruthènes“.

Dér cine călĕtoresce prin Bucovina, n'are nevoe de astfel de dovedĭ. In părţile astădĭ rutenisate aflăm încă în multe sate, d. es. la Toporăuţĭ, Horoşăuţĭ, Şereuţĭ, Şubraneţĭ, Hliniţa etc., vr'o câţĭ-va ómenĭ bĕtrânĭ, carĭ mai sciu românesce.

Ér mai departe până la hotarul Galiţiei până la Orăşenĭ şi Chliveştĭ n'avem decât sĕ întrebăm ţĕranii mai în vérstă: cum au vorbit părinţii séu bunii lor şi vom căpĕta rĕspunsul, că aceştia vorbiau românesce. Mai mult încă. Rezeşii din părţile acelea, chiar décă nu mai vorbesc altă limbă decât cea ruténă, se ţin şi astădĭ încă de Românĭ.

Aceste probe arată evident, că partea nordică a Bucovinei a fost odată românéscă. Astădĭ acele regiunĭ sunt înăduşite de slavism, care progreséză neîncetat spre sud.

E fapt constatat, că slavisarea se face prin rutenisarea Românilor, ér nu prin emigrarea din Galiţia, căcĭ emigraţii din Galiţia se deosebesc prin religia lor greco-catolică, care nu representă cel puţin până acuma încă o cifră impunĕtóre.

Ţĕranul român învaţă limba ruténă prin contactul sĕu cu rutenii. Ér rutĕnul la rêndul sĕu nu învaţă limba română. De unde se esplică acest lucru?

El e pe de-oparte urmarea agitaţiei rutene, care scie sĕ-i persuadeze pe Românĭ, că limba ruténă ar fi un idiom superior şi mai elegant; apoi el e şi resultatul nepăsării Românilor, carĭ până astădĭ nu posed destui conducĕtorĭ sincerĭ şi naţionalĭ.

Ca al treilea şi mai neînsemnat factor vine şi influenţa guvernului, despre care vom mai vorbì.

Décă ţĕranul a învĕţat rutenesce, el séu cel puţin copiiĭ sĕi se lapĕdă de tot de limba română, o uită complet. Aci vedem, că stadiul, unde un popor vorbesce douĕ limbĭ, nu póte sĕ se susţină decât timp scurt. In urmă rĕmâne învingătóre tot numai o limbă. Se adeveresce ceea-ce dice Elisée Réclus despre limba Baschilor din Francia: „Quand totus les indigénes parleront les deux langues, ils finiront par négliger celui des deux idiomes qui lui sera la moins utile“.

Limba ruténă o vorbesc în Bucovina toţĭ functionarii şi alţii străinĭ. Prin urmare, ţĕranul, care scie deja amêndouĕ limbile, are mai mult avantagiu sĕ menţină cea ruténă şi póte uita cu mai puţină pagubă cea română.

Aşa se ruteniséză un sat după altul, şi zona ruténă progreséză repede spre hotarele Moldovei.

„Gazeta Bucovinei“ a adus adeseorĭ o mulţime de fapte, de prigonirĭ şi ilegalităţĭ sĕvîrşite de către funcţionarĭ în contra limbei şi a naţiunei române.

E cunoscut în tótă lumea română casul cu şcóla din Ipoteştĭ, unde s'a întrodus în contra legii şi în contra concursului comunei limba ruténă; apoi rutenisarea şcolilor din Mihalce, Mologhia, etc.; respingerea scrisorilor românescĭ la oficiu; şicanele în contra studenţilor românĭ dela universitatea din Cernăuţĭ; numirea unui agitator rutean ca inspector al şcólelor poporale; şi o mulţime de casurĭ de acest fel.

S'au creat din fondurile statului stipendii pentru studenţii dela universitatea din Cernăuţĭ. Acelea sunt destinate după statutul fondaţiunii esclusiv pentru rutenĭ; pentru Românĭ budgetul statului a rĕmas închis.

Din fondul de disposiţie, care-'l votéză şi deputaţii „românĭ“, se susţine o gazetă ruténă, care se distribue gratuit între ţĕranĭ şi se sprijinesc societăţile rutene din Bucovina.

Naţiunea română e unica dintre popórele, ce trăesc în Austria, care *nu posede nicĭ o singură şcólă medie susţinută din fondurile statului.*

Pericolul cel mai nou, care ameninţă acum pe Românii Bucovinenĭ, este gimnasiul rutén, care se va deschide la tómnă în capitala ţĕrii Cernăuţĭ.....

Acum sĕ vedem ce pericol naţional se ivesce pentru Românii bucovinenĭ prin înfiinţarea gimnasiului rutén în Cernăuţ.

Acest institut are un caracter agresiv pronunţat. Românii nu posed decât patru clase românescĭ într'un colţ al ţerii, tocmai la graniţă: gimnasiul din Suceava. — In Cernăuţĭ, suburbiile sunt românescĭ, asemenea satele, carĭ îl încungiură, cel puţin cea mai mare parte. Românii din nordul Bucovinei, din districtele Cernăuţĭ, Siret şi Storojineţ sunt avisaţĭ de asemenea la acest oraş, décă voiesc sĕ înveţe la şcolĭ secundare.

Până acum ruternisarea însemna atâta cât: perderea limbei. Dér prin acel institut ea se va mai completa, se va aprofunda, adecă cei carĭ vor învĕţa acolo, vor deveni rutenĭ, vor simţì ca rutenii. Profesorĭ rutenĭ nu-'s în Bucovina. Se vor procura din Galiţia. Copiiĭ educaţĭ de aceştĭ rutenĭ vor deveni şi ei rutenĭ. Se vor întórce acasă prin satele lor, şi vor propaga acolo ideile lor rutene între ţĕrenĭ; rutenisarea va progresa şi mai repede.

Décă vor fi rutenisate aceste trei districte numite, atuncĭ rutenii vor face mai mult decât $^2/_3$ a ţĕrii. Restul Românilor de pe la Suceava şi Câmpulung — ca minoritate negligeată — n'ar mai puté sĕ resiste. Ţéra ar devenì *ţéră ruténă.*

Acesta ar fi efectul gimnasiului rutén.

Aceste perspective nu pot lăsa indiferenţĭ pe Românii de nicăirĭ. Décă vedem configuraţiunea ciudată, colţurile ascuţite ale Bucovinei, carĭ întră spre teritorul României de nord, *atuncia putem dice, că prin rutenisarea complectă a Bucovinei, strĕinismul bate aşa dicênd la uşile Moldovei-de sus.* Judeţele Dorohoiu şi Botoşanĭ vor fi încungiurate aprópe de tóte părţile de ţĕrĭ neromâne, judeţul Suceava va fi vecin cu strĕinĭ.

Nu credem noi în realisarea planurilor utopice ale Polono-ucrainilor, — însĕ cu tóte acestea, pericolul e mare.

Tóte aceste consideraţii au şi produs o acţiune energică între Românii bucovinenĭ, şi cu tóte că un meeting de protestare proiectat în contra gimnasiului rutén a fost împedecat, mişcarea se tot lăţeşce.

„Societatea pentru cultura şi literatura română“ voesce sĕ înfiinţeze în Cernăuţĭ un asil pentru studenţii românĭ, carĭ cercetând gimnasiul nemţesc sĕ capete o *educaţie naţională* şi sĕ fie păstraţĭ pentru némul lor.

In împregiurările actuale acest institut, deşi însémnă numai începutul unei acţiunĭ şi nu póte sĕ înlocuéscă şi sĕ dispenseze de trebuinţa unui gimnasiu românesc — este totuşĭ de importanţă colosală pentru toţĭ Românii îngrijiţĭ de sórtea némului român în deobşte. Merită spriginul cel mai întins al tuturor patrioţilor românĭ adevĕraţĭ.

Românĭ stricaţĭ.

Leucuseştĭ, 3 Iunie v. 1896.

Onor. Redacţiune! In 19 Maiŭ v. c. dascălul nostru Iancu Barbulescu, vrênd a-se recomanda celor dela putere ca „jo hazafi“, a arangiat un maial „milenar“ cu *invitărĭ ungurescĭ.* Nu l'aşĭ fi ţinut vrednic a-l aminti, căcĭ o uscătură nu póte mult sĕ ne strice, décă tot acest dascăl vrênd sĕ trécă şi de un bun Român, n'ar fi învitat la maial preoţimea şi învĕţătorimea din giur, vrênd a-i pune pe toţĭ faţă în faţă cu renegaţii, făcêndu-i a-şĭ petrece cu ei fără voia lor. Pentru a-i înşela mai bine, Românilor li-s'au trimis învitărĭ tipărite românesce, dér din ele s'a lăsat afară cuvêntul „milenar“.

Dér scopul viclén a fost descoperit la timp de unii ómenĭ cu durere de némul lor. Chiar nicĭ bunul Dumnedeu n'a voit sĕ se întêmple cu preoţii şi învĕţătorii noştri un scandal ca acesta, trimiţêndu-ne pe dina aceea plóiă, care a umplut de viéţă câmpurile şi sĕmĕnăturile, ér inimile lor de durere şi năcaz

Maialul cu tóte astea s'a ţinut. Invitaţii „milenarĭ“ sosesc în trăsurĭ, de către Balinţ, sediul cercului protopretorial, în frunte cu deputatul cercului şi cu fibirĕul, de unde se vede, că ei au pus mare pond pe maialul „milenar“, căcĭ bine sĕ ne însemnăm, aicĭ era vorba ca sĕ arăte lumii, că toţĭ Românii de pe Begeiu, se bucură de venirea lor pe plaiurile acestea, simţesc, ca ei, şi sunt una cu ei şi sĕrbătoresc împreună venirea lor aicĭ prin joc, cântece şi voiă bună.

Vĕdêndu-se amăgiţĭ în aşteptările lor, ca şi ploaţĭ, s'au întors înapoi, mai luând cu sine pe învĕţătorul „milenarist“ şi pe vestitul nostru popă Rozá Adám, care e sufletul lor şi care la începutul sĕrbătorilor „milenare“ a pus de s'au slobodit tresourile şi a ţinut predică întru preamărirea lor. Şi apoi cu toţii s'au oprit la „Betlenház“, unde şi-au petrecut până la diuă. Intre păhare şi într'un moment al uitării de sine maghiarisatul nostru „popă“ a dis într'un text, după ce mai înainte a înălţat guvernul până la al nouĕlea ceriu, că cui nu-i place în fericita Ungariă sĕ-şĭ ia catrafusele în ţéra românéscă.

La acest tămbălău a mai fost şi învĕţătorul în pensiune Ioan Iovanescu din Sudriaş, a cărui sgârceniă a ajuns prover-

---

— Mĕi calicĭ, cine sĕ trăéscă?

— Cine are mai multe slugĭ, dise o slugă.

— Vivat! rĕspunse Ciupea, şi păharele fură deşertate, apoi Ciupea le umplu éră.

— Cine sĕ trăéscă mĕi?

— Cel ce ce are mai mult în pungă! Păharele éră se golise şi éră se umplură.

— Cine sĕ trăéscă a treia óră? strigă Ciupea.

— Cel ce are mirésa cea mai frumósă pe pământ! rĕspunse o slugă. Ion Ciupea sări în picióre şi sărută pe acea viclénă slugă, apoi prinse a pocni din degete şi a juca prin casă, şi tovarĕşii ceilaţĭ încă se prinseră la joc.

— Mĕi, strigă bogătaşul, cine ţine pept cu mine?

— Nime, bade Ioane, rĕspunse unul.

— Mĕi, eu mĕsur banii cu dimerlia! Mĕsurĭ, bade Ioane!

— Mĕi, Dumnedeu are mai mult decât mine numai cu doi ferfelicĭ. Tovarĕşii rîseră cu hohot şi fiă-care apucà păharul în mână.

— Dintr'o duşcă, băeţĭ, strigă Ciupea; toţĭ goliră păharele şi, cum le goliră, se resturnară pe jos.

* *

Pe feréstra morii lui Petrea Morarul se strecura o lumină slabă din darea focului de pe vatră. Şi acolo erau ómenĭ beţĭ, dér nu de vin, ci de durere. Stăpânul morii Petrea şedea cu mamă-sa şi povestea. Bĕtrâna torcea pe vatră, ér' Petrea şedea pe o laiţă cu capul în mânĭ, şi unul pe altul se întreceau în suspinurĭ.

— Nu te supĕra, puiul mamĕi, nu te supĕra, că supĕrarea îl debóră pe om ca bóla. Mai sunt fete în lume şi bune şi frumóse, tótă pasĕrea îşĭ află soţ în lumea asta mare. Un fecior ca tine sdravĕn, sănĕtos şi harnic şi bun la vorbă îşĭ află nevastă şi 'n codru.

— Sciu, mamă dragă, dér vedĭ, décă începĭ a crede ceva, aşa de rĕu îţĭ pare sĕ-ţĭ părăsescĭ credinţa. Şi eu credeam, că Anuţa va fi a mea, credinţa acésta îmĭ era sfântă şi-mĭ cade greu sĕ o părăsesc. Sĕrac sunt eu, sĕracă-i Anuţa, sĕracĭ suntem amêndoi, dér eu n'aşĭ schimba-o pe averea lumii întregĭ. Ba mie mi-se părea, că ei mai bine i-ar sta lângă mine decât unei fete bogate şi fudule pe pămêntu şi boii tătâne-sĕu.

Petrea tăcù. Bĕtrâna tocmi tăciunii pe foc. In móră se audi ucenicul strigând ca de sub pămênt: tórnă mĕi în coş! Petrea începù ér a grăì:

— Dér de alta îmĭ pare tare rĕu. Anuţa dicea adese-orĭ în şagă, că numai o babă este în lume, de rĕul căreia m'ar lăsa, adecă mórtea. Şi écă, când colo, trece o di, trec douĕ, şi vine vestea ca trăsnetul, că Anuţa se mărită.

— După cine?.. întrebà repede mama.

— Vedĭ bine, rĕspunse Petrea, asta i vorba că adecă după cine? După Ion Ciupea, un bĕtrân, un venetic, un fariseu, de care nime nu scie de unde-i, cine i-a fost tată, unde-i este ţéra, cum şi cu ce a crescut.

Mama lui Petrea dîmbì cu amărăciune, apoi dise: Ciupea are banĭ fĕtul meu, şi tu scì dóră că banul îi odorul dracului. Cu banul cumperĭ cinste, cumperĭ dragoste şi suflet de om.

— Lasă, mamă, dise Petrea, nu-mĭ aduce aminte, că mi-se spintecă inima de durere. Anuţa se jura şi eu îi credeam. Şi acum ea gata-i sĕ se mărite — după cine?... după cine, mamă dragă? După Ion Ciupea!

— Petre, dise mama, faţa banului e frumósă şi amăgitóre. Cine se uită mult la ban, acela ameţesce şi îşĭ perde capul. Póte şi Anuţa s'a uitat mult la banii lui Ciupea, de şi-a perdut vederea. Las'o, dragul mamei, ieţĭ gândul dela dênsa şi di, Dumnedeu sĕ-i dee noroc.

Petrea suspinà, éră bĕtrâna vorbì mai departe: Şi ţie ţi-a venì norocul fătul meu, că norocul e ca un călĕtor, el umblă, tot umblă, se bagă 'n casă şi icĭ şi colo, şi nu alege între ómenĭ bogaţĭ orĭ sĕracĭ. Norocul nu-i de la ómenĭ, ci dela Dumnedeu, el îl trimite, nu ómenii.

— Ei, da nu mĕ rabdă, dise Petrea, nu mĕ rabdă dragostea Anuţei sĕ n'o întreb măcar ce face, ce vrea şi încotro vrea sĕ méargă.

— Las'o, rĕspunse bĕtrâna, las'o sĕ méargă, dragul mamei, nu-i sta 'n cale,

bială. De aceea nicĭ nu ne prinde mirarea, că s'a dus, sciindu-se p'aci, că el numai atuncĭ se satură, când mănâncă şi bea pe banii altora.

In 8 Iunie n. ḑiua întronisării mileniului, în urma ordinului mai înalt, poporul nostru a fost oprit de-a lucra; toţĭ se întrebau, că óre ce va maĭ fi şi acésta, de nicĭ lucra nu ne este iertat, cu tóte că în Dumineci şi alte sĕrbătorĭ de-ale nóstre nimenea nu ne are grija. Am puté sĕ şi lucrăm.

Tot în ḑiua aceea, séra, întru cinstea mileniului, amărâtul de dascăl cu musica şi cu corişti au cutrierat uliţele, strigând într'una „Eljen". Ruşine sĕ le fiă! Despre ei Vĕ mai pot scrie, că nu s'au genat a merge la Budapesta, seducênd şi pe unii din poporenĭ. X.

Adunarea Reuniunei învĕţătorilor români din giurul Gherlei.

Ocna-Deşiului, 1 Iunie 1896*).

In 26 Maiŭ, adecă a 3-a ḑi de Rosale s'a ţinut în comuna Thetiŭ, tractul Buzei, comit. Solnoc-Dobâca, adunarea generală anuală a „Reuniunei învĕţătorilor românĭ gr. cat. din jurul Gherlei".

La 7 óre dim. s'au adunat membrii Reuniunei şi poporul din acea parochiă la s. Biserică, unde s'a celebrat s. liturgiă şi s'a făcut invocarea spiritului Sânt de către d-l Illariu *Boroş*, prof. prep. şi vice-president al Reuniunei, fiind însoţit de d-l protopop şi paroch Ananie Hossu. Corpul învĕţătoresc a esecutat în cor tóte cântările. La finea s-tei liturghii Magf. D-n Ioan *Papiu*, canonic şi president al Reuniunei, prin o vorbire mĕduósă încurăgiéză şi îndémnă poporul, ca sĕ-şi iubéscă Biserica şi şcóla şi sĕ jertféscă tot cât îi stă în putinţă pentru susţinerea acelora, find-că aceste douĕ sunt focularele luminei şi fundamentul fericirei poporului nostru, totodată îi învită a lua parte şi la adunare.

La órele 9 a. m. s'au adunat membrii Reuniunei la D-l Mureşianu, marele posesor din acea comună, unde s'a întocmit şura d-sale ca locul pentru ţinerea adunării, fiind şcóla prea mică. Membrii învită prin o comisiune pe Magnf. D-n preşedinte de a veni la adunare. Venind d-sa însoţit de toţi membrii comitetului, fù primit cu strigări de „sĕ trăéscă" din partea membrilor.

Presidentul ocupându-şĭ locul, prin o vorbire fórte însufleţită deschide adunarea. Membrii îĭ rĕspund cu „sĕ trăéscă".

Inainte de a întra în materiă, adunarea s'a simţit îndemnată a-şĭ esprima şi cu acéstă ocasiune simţĕmintele sale de alipire şi supunere faţă de patronul Reuniunei, Ex. Sa D-l Episcop diecesan, ce 'i-s'a şi comunicat numai decât pe cale telegrafică. După acésta s'a dat loc următórelor agende oficióse:

1) S'a statorit numĕrul membrilor presenţĭ. Cu părere de rĕu sunt silit a aminti, că tare puţinĭ s'au presentat, ba unele tracte n'au fost representate prin nicĭ un învĕţător; aceste tracte sunt următórele: al Alpretului, Reteagului, Surducului, Giulei, Lăpuşului şi al Vadului. Acéstă tristă constatare numai spre onóre nu le póte servi d-lor membri. Pe lângă membrii Reuniunei au mai participat ca óspeţĭ şi câţĭ-va d-nĭ preoţĭ şi posesorĭ marĭ din acel jur, precum şi d-l Gejzegó Vilmos, protopretor.

2) S'a cetit raportul despre activitatea comitetului central al Reuniunei în anul şcol. 1895/6, care s'a dat unei comisiunĭ de 3 membri spre censurare.

3) Ar fi trebuit sĕ se cetéscă disertaţiunea premiată, dér cu durere trebue sĕ arĕt, că deşi au fost douĕ premii puse de D-l president (unul de 25, ér altul de 15 coróne) şi unul de Reuniune (un galben), nu s'a presentat, decât un singur elaborat, dér şi acesta, sosind după terminul arĕtat în concurs, nu s'a putut lua în considerare; la premii se va escrie un nou concurs pentru anul şcol. viitor. Din acésta se vede, că instinctul laboriosităţii, durere, nu prea e înrădĕcinat în d-nii membri. S'au premiat însĕ douĕ tractate practice din fondul reuniunei, anume al d-luĭ Ioan Brăthianuş din Nima şi al d-lui N. Latiş din Buza.

4) S'au ales următórele comisiunĭ constatătóre din câte trei membrii: a) pentru censurarea raportului şi propunerilor, b) pentru revederea raţiunilor şi statorirea budgetului, c) pentru colectarea taxelor şi d) pentru critisarea esamenului. Cu acésta se termină şedinţa primă, urmând, după o mică pausă, a doua şedinţă, adecă luarea esamenului şi critisarea lui.

La 11 óre a. m. s'a început şedinţa a doua cu luarea esamenului cu şcolarii din parochia sus amintită. Resultatul esamenului nu ne-a prea bucurat, deóre-ce a fost *fórte slab*. S'a observat, că învĕţătorul de acolo, *Chifor Curtean, afară de limba ungară, altceva n'a propus mai nimic.*

Ca sĕ fiă informaţĭ on. cetitorĭ despre acest esamen, numai atâta voiŭ aminti, că copiii rĕspundeau bine din Istoria patriei despre Arpad şi consoţii, dér când pe unul îl întrebaiŭ sĕ-mi spună, că pentru-ce se numesce el Român şi de unde ne tragem noi Românii? — a rĕspuns, că nu scie, ér d-l învĕţător ne ḑise, *că aceea n'a învĕţat'o*,

Poesii române n'au sciut dór una şi nicĭ aceea nu prea bine, ér unguresci, ca *„madjar vadjok"* şi altele, le chiuiau ca Sĕcuii, când vĕd pupăza în bortă. Protocólele prescrise au lipsit cu totul şi aşa n'am putut sci numĕrul celor obligaţĭ, înscrişĭ şi absenţĭ. Diar de prelegere, care sĕ arete când şi cât a propus, n'a fost ca'n palmă, ér că fost'a controlat peste an de directorul şcolar, nicĭ de urmă nu i-am dat.

Numai atâta întreb, óre un protopop ca M. O. D. Hossu, ale carui simţĕminte naţionale şi iubire de neam nu le tragem la îndoelă, *cum póte suferi chiar în parochia sa* un învĕţător, care are atât de puţină consciinţă despre chemarea sa?...

După terminarea acestui esamen, Magnf. d-n preşedinte împarte scolarilor nisce cărţĭ de rugăciuni, ca premii, ér d-l Gaizago Vilmos protopretor, împarte 1 fl. copiilor, póte pentru-că d-sale i-a plăcut mai bine esamenul ca nouĕ.

După dimiterea şcolarilor, urmă critica, din care o fórte mică parte am arĕtat'o deja mai sus. La órele $1^1/_2$ se încheiă şi a doua şedinţă, vestindu-se prin Presidiu, că a treia se va începe la 3 óre p. m.

A urmat prânḑul comun la d-l posesor Mureşian, dat de poporul acelei parochii în onórea membrilor.

După améḑĭ la 3 óre se începe şedinţa a treia cu luarea referedilor comisiunilor alese în şedinţa primă. Mai întâiŭ a referat comisiunea pentru censurarea raportului şi a propunerilor, care în numele adunării esprimă mulţămită comitetului central şi harnicului sĕu preşedinte pentru zelul ce-l arată întru împlinirea agendelor sale, ér propunerile, parte modificate, parte în întregul lor se primiră şi numai puţine se respinseră.

Urmă apoi referada comisiunei pentru revederea socotelelor, cerĭ s'au aflat corecte; d-lui cassar Ioan Boeriu 'i se şi esprimă mulţămită protocolară. Faţă cu multele restanţe, comisiunea cere, ca comitetul central prin Ven. Consistor sĕ ia mĕsurĭ, ca tóte sĕ se încasseze pe calea oficielor pretopopesci, cel mai târḑiu până în 1-a Ianuarie 1897. Mai urmă referada comisiunei pentru colectarea taxelor, cu care s'au şi terminat agendele oficióse.

Mnf. D-n preşedinte prin o altă vorbire, în care atrage atenţiunea membrilor la misiunea, ce o au ca învĕţătorĭ românĭ, închide adunarea la 7 óre p. m. între freneticele strigări de „sĕ trăéscă". Tot-odată esprimă mulţămită d-lor óspeţĭ, d-lui protopop Ananie Hossu, d-lui N. Mureşian posesor şi poporului român din acea parochiă pentru buna primire, cărora şi pe acéstă cale, în numele membrilor, le esprim mulţămită.

Alexandru Pop,
învĕţător în Ocna Deşiului şi membru referent al comitetului central.

*) Intârḑiată din causa lipsei de spaţiu. — *Red.*

SCIRILE ḐILEI.

— 8 (20) Iunie.

Dela curtea română. Curtea regală română va lua definitiv reşedinţa de vară la Sinaia cu începerea de astăḑĭ Sâmbătă. In acest scop au plecat erĭ diminéţă la Sinaia 40 de sergenţĭ şi mai mulţĭ agenţĭ de siguranţă. AA. LL. RR. prinţul Ferdinand şi prinţesa Maria se vor întórce din Moscva în ţéră Marţĭ, venind pe mare dela Odessa direct la Constanţa. De aicĭ Alteţele Lor îşĭ vor continua drumul fără întrerupere la Sinaia.

—o—

Nou moştenitor de tron? Se scie, că presumptivul moştenitor de tron austriac, archiducele Francisc Ferdinand, de un timp încóce merge tot mai spre rĕu cu sănătatea, şi împrejurarea acésta se vede, că va face, ca familia domnitóre sĕ-şĭ schimbe cu totul planurile privitóre la succesiunea la tronul Austro-Ungariei. Astfel pressa din Viena şi Budapesta atribue o mare însĕmnĕtate împrejurărei, că archiducele Otto, care de present staţionéză în Şopron, a primit dela Majestatea Sa ordinul sĕ se pregătéscă pentru permutare la Viena. In acel ordin i-se comunică archiducelui Otto, că lui i-se vor încredinţa acele afacerĭ, pe carĭ le îndeplinea până acum defunctul archiduce Carol Ludovic, şi afară de acésta va avé sĕ ia asupra şi îndatoririle de representaţiă, pe carĭ le avea mai înainte moştenitorul de tron de odinióră, archiducele Rudolf. In fine s'au pus la disposiţia archiducelui Otto, pe lângă mareşalul sĕu de curte, încă doi camerari din tagma militară. Cercurile politice din capitala Austriei cred, că aceste mĕsurĭ şi disposiţiunĭ ale Majestăţii Sale se refer la hotărirea Sa în privinţa viitorului moştenitor de tron austriac.

—o—

Persecuţii continue. Fóia ungurésca din Cluşiu „Erdélyi Hiradó" publică în numĕrul sĕu de alaltăerĭ următórea scire: „In 8 l. c. erau arborate în Ibaşfaleu 5 stégurĭ unguresci, şi în nóptea acelei ḑile douĕ din acele stégurĭ, adecă cel al magistratului şi al bisericei reformate, au fost murdărite. Unul dintre autorii acestei „fapte nemernice", este dascălul român Ion Sigişorean, care e şi deţinut. Celalalt făptuitor este suspiţionat, că ar fi preotul gr. or. român Ştefan Câmpean, care până acum încă se află pe picior liber. „Fapta nemernică", au îndeplinit'o servitorii acestora, dér la îndemnul stăpânilor lor. Acuma decurge cercetarea şi locuitorii acestui oraş, 3500 la numĕr, dintre carĭ numai 200 sunt „valachĭ" s'au scandalisat adênc de aceea faptă şi cu o iritaţie, ce orĭ şi cine şi-o póte închipui aştéptă resultatul cercetării şi pedepsirea „nemernicilor". — Este aprópe sigur, că şi faptul acesta nu e alta decât o persecuţiă făr' de nici un temeiŭ. Mai întâiŭ sunt numiţĭ ca făptuitorĭ numitul preot şi învĕţător român, dup'acesa se ḑice, că servitorii acestora au comis fapta şi în fine probabil se va dovedi, că nicĭ unul dintre aceştia nu e vinovat. Cunóscem noi prea bine modul acesta de procedere, adecă metodul de-a învinuĭ necontenit pe Românĭ şi a aţiţa prin acésta opinia publică asupra lor. Insĕ până când?

—o—

Dumneḑeu i-a rĕnduit calea ei, tu nu o poţĭ opri.

— Bine, mamă, ḑise Petrea, sĕ mérgă cu Dumneḑeu, dér am sĕ grăesc cu Anuţa numai o vorbă, numai un cuvênt scurt, apoi am sĕ-i ḑic sănĕtate bună!

Colo 'n mijlocul satului se mai vedea o ḑare de lumină la o căsuţă mică. La uşa casei un câne era culcat în prag şi tremura de frig. In casă şedeau la foc douĕ femei, una bĕtrână şi sbârcită, alta tînĕră şi frumósă ca un trandafir. Era Anuţa şi cu mama sa. Bĕtrâna torcea un caier bucit, copila rîşchia. Mâţa dormia pe unghiul vetrei şi un grieruş cânta după cuptor. Anuţa, răḑimând rîşchitorul de cuptor, ḑise:

— Mamă dragă, mult mĕ gândesc şi mĕ rĕsgândesc, dér eu n'oiŭ avea sfîrşit bun. Uită-te, că éră mi-se încâlcesce tortul, nicĭ douĕ fire nu le pun bine după olaltă.

— O, grăi bĕtrâna, ce mai fată înbuimăcită are mama; de ce nu descâlcescĭ tortul, decă s'a încâlcit?

— Ei, mamă dragă, rĕspunse Anuţa, greu descâlcescĭ, ce s'a încâlcit odată. Mie mi-s'a încâlcit mintea şi nu mai sciu ce-i cu capul meu. Gândesc şi gândesc şi tot mai mult mĕ încâlcesc. Sciu bine, că mi-oiŭ perde mintea, numai de mi-aşĭ perde-o mai degrabă.

— De ce, rogu-te, întrebă mama.

— Da n'am de ce mamă, rĕspunse Anuţa.

— Ai, ḑĕu, ḑise bĕtrâna, ai puiul mamei, cum sĕ n'ai. Vine binele cu póla plină şi sĕ îmbiă şi-ţĭ dă bunătăţĭ şi ţi-se desmierdă, şi tu întorcĭ capul şi te uiţĭ pe délurĭ, nu-l veḑĭ cât e de frumos, nu-l audĭ ce ḑice, nu-l veḑĭ ce-ţĭ aduce şi începĭ a boci ca o nebună. Vine norocul în póla cu mere, în buze cu miere şi se pune colea la feréstră şi se uită cu ochii lui cei mândri şi se face şi se 'ntrece ca un copil şi mai strigă: tu Anuţă, ian vină până icĭ, da vii tu Anuţă? Şi Anuţa cea buimăcită şede la foc şi se uită în horn bocindu-se: vai măicuţă, cât e de negru hornul, vai cât e lumea de afumată, vai că pline-s tóte de scrum şi de funingine. Cum sĕ n'ai tu de ce te supĕra înţelépta mamei şi mintósa mamei?

— Mamă dragă, rĕspunse Anuţa, binele e ca o haină, care ţi-i nimerită pe trup; décă nu-i nimerită, nu-ţĭ folosesce. Eu l'am iubit pe Petrea Morarul, cu dênsul mi-am petrecut ḑilele copilăriei şi numai el mi-i drag. Doriam sĕ-i fiu mirésă, şi décă nu-i pot fi, nu mi-a fi bine în vecĭ.

— Ei, draga mamei, ḑise bĕtrâna nepricepută eştĭ tu. Sci tu ce-i dragostea? Ea-i visul copiilor, carĭ rîd, plâng, se sperià, viséḑă, sar şi vorbesc prin somn, şi când se treḑesc, simţesc că-s flămânḑĭ. Ecă aşa-i dragostea vóstră, nebune de voi fete îmbuimăcite.

— Eu, grăi Anuţa, n'am avut alt bine 'n lume decât dragostea, şi décă l'am perdut şi acesta, alt bine nu mai aştept.

— Scii tu ce-i binele, începù éră bĕtrâna. Binele e banul! Banul stăpânesce lumea, cu banĭ îţĭ cumperĭ bine şi tată şi mamă şi tot ce doreşcĭ. Nu este drăguţ cu ochĭ mai frumoşĭ decât banul. Când te uiţĭ în faţa banului, în ochii lui cei strălucitorĭ şi sprâncenaţĭ, atuncia uiţĭ de tóte şi numai pe dênsul il veḑĭ. El te face făloşă şi fudulă, te face frumósă şi fruntăşiţă şi-ţĭ ridică cinstea peste toţĭ ómenii. Dragostea slăbesce, trece, móre, dér banul nu. Banul şi bĕtrân e drăgostos, şi de ar trece tótă dragostea din lume, dragostea banului nu trece. Ochii lui tot frumoşĭ rĕmân, şi binele se ţine de dênsul orĭ unde se duce.

Anuţa tăcea şi plângea. Mama ei începù éră a grăi.

— Tu nebună de tine! Nu gândescĭ la cinstea, ce-i avé-o şi la cununa ta? Nevasta bogătaşului, nevasta lui Ion Ciupea fruntea satului, flórea nevestelor! La biserică fruntea femeilor, la tótă nunta nună mare, la tótă sĕrbătórea fremeia cea dintâiŭ Orĭ în ce casă vei întra, vei fi cinstea casei la orĭ-ce masă fruntea mesei şi ţi-or ḑice boerésă şi ţi-or închina peste masă şi te-or alege dintre toţĭ... dar'o tu Anuţă, tu n'ai minte! Anuţa, cum tăcea, de-odată ţipă cu un ţipĕt sfăşiitor şi se prinse cu amêndouĕ mânile de inimă.

— Ce ţi-i Anuţă, ce ţi-i Anuţă dragă

— Vai, mamă, aşa mĕ junghiă aicĭ de mi-se rupe inima.

Bĕtrâna îşĭ udă mânile şi începù a freca pe la témple, éră Anuţa, după ce s

D-lui Dr. V. Branisce, care a sosit la Braşov Dumineca trecută cu totul pe neaşteptate, aşa că Românilor braşoveni nicĭ nu li-a fost cu putinţă a-i face o primire la gară, după cum era proiectat, încă a doua-di după sosire i-s'a întêmplat o nenorocire. Făcênd o escursiune la câmp, printr'o cădetură nenorocită a suferit contusiunĭ grele la o mână, aşa că a trebuit până acum sĕ stea în odaiă. Aflăm însĕ, că-i este mai bine şi se speră, că în câte-va dile va fi deplin sănĕtos. Reamintim, pentru cetitorii diarului nostru de Dumineca, că d-l Dr. Valerie Branisce s'a liberat la 25 Maiŭ n. c. din închisórea de stat din Vaţ, unde a suferit cu demnitate şi bărbăţia timp de un an şi două lunĭ pentru causa română. Din Vaţ d-sa s'a dus la Timişóra, unde Românii i-au făcut o primire fórte căldurósă, ér de aci a sosit la Braşov, în sînul familiei d-sale, fără însĕ sĕ fi făcut cui-va cunoscut timpul sosirei, se vede, că în adins pentru a incunjiura orĭ-ce primire. — Dorim d-lui Dr. Branisce grabnică însănĕtoşare!

—o—

Condamnat. Cetim în „Dreptatea" din Timişóra: Erĭ, în 18 Iunie n., s'a ţinut în Oradea-mare pertractarea procesului de pressă a „Luminei", intentat contra redactorului nostru d-l *D. Voniga* pentru articolul „50 fl. séu ispita dascălilor confesionalĭ", publicat în Giula. Juriul de pressă a condamnat pe d-l D. Voniga, ca pe autor şi rĕspundĕtor pentru comunicat *la una lună închisore şi 100 fl. amendă.* Articolul de-altmintrelea a fost îndreptat contra guvernului, desaprobând tendenţa acestuia, de-a seduce şi căştiga învĕţătorii confesionalĭ, şi cu premii de câte 50 fl. a-i face lacomĭ şi accesibilĭ în schimbul acestei remuneraţiunĭ de a desvolta, în favorul limbei maghiare şi în detrimentul învĕţămêntului roman, întru instruarea limbei maghiare mai mult progres, decât pretinde legea. — Óre cand vor înceta a-ne cere atâtea jertfe?

—o—

Logodnă desminţită. Sĕptĕmâna trecută am primit din Săcele o scrisóre, în care am fost rugaţĭ sĕ anunţăm logodna tinerilor „Ioan I. Băluţa din Brăila cu d-ra Maria R. Popea din Satulung". Aflăm însĕ, că scrisórea adresată Redacţiunei nóstre, care purta subscrierea unui nume bine cunoscut, a fost *falsă.* Vre-un tînĕr cu numele de mai sus nicĭ nu e cunoscut în Brăila, prin urmare nicĭ de vre-o logodnă, după cum s'a anunţat, nu póte fi vorba. De-odată cu desminţirea acésta ţinem sĕ constatăm, că un membru fruntaş al familiei Popea, anume d-l *Neagoe I. Popea,* voind sĕ încungiure orĭ-ce bănuélă nedreptă, s'a presentat în decursul acestei sĕptĕmânĭ de vre-o trei-orĭ la Redacţia nóstră pentru ca sĕ putem afla pe adevĕratul autor al scrisórei, ce ni-s'a adresat; fiind scrisă însĕ epistola de-o mână necunoscută, ni-a fost până acum cu neputinţă de-a afla, cine este urzitorul acestei glume nesărate şi neghióbe. Pentru ca însĕ în viitor sĕ nu se mai întêmple astfel de lucrurĭ, avisăm de pe-acum pe cetitorii noştri, că atât în ce privesce anunţarea logodnelor şi cununiilor, cât şi în privinţa altor publicaţiunĭ cu caracter personal şi de puţin interes pentru marele public cetitor, vom lua mĕsurĭ de restricţiune, aşa ca sĕ nu-i mai dea nimĕnui mâna de a-şĭ permite aşa uşor luxul, de-a face — „glume".

—o—

Scirĭ militare din România. Eleviiofiţerĭ ai şcólei superióre de resbel, vor pleca în diua de 10 Iunie din capitală, sub conducerea d-lor Lt.-Colonel L. Mavrocordato, comandantul acelei şcolĭ şi a ajutorului sĕu d. căpitan Pretorian, pentru a face o escursiune militară în Dobrogea, pe frontăriile Bulgariei. Acésta călĕtorie, care va începe dela Ostrow, se va termina la Mangalia şi va dura 30 dile, în care se cuprinde şi drumul dela Bucurescĭ la Ostrow şi dela Mangalia la Bucurescĭ. Regimentul călăraşĭ-Dobrogea a primit ordine a pune la dispositia şcólei numĕrul de ómenĭ şi de cai necesarĭ pentru înlesnirea acestei escursiunĭ.

—o—

Masacrărĭ în Armenia. O scire din Constantinopol spune, că o fată tînĕră din Van, avênd la ea nisce hârtii revoluţionare, a fost arestată, ceea ce a produs o mare escitaţiă în Armenia. In cuartirul armenesc s'au tras focurĭ de puşcă asupra patrulelor; casele şi magasinele sunt închise. — In luptele cu Mohamedanii perderile din ambele părţĭ se urcă la 50 de ómenĭ. Mai multe puscĭ cu repetiţie cu cartuşe acoperite cu nichel s'au găsit la nisce Armenĭ. Pentru a împedeca reproducerea unor asemenea evenimente, Poarta a telegrafat autorităţilor civile şi militare de a lua tóte precauţiunile cu putinţă. Poarta asigură, că pacificarea Cretei s'a terminat aprópe. Numai sunt insurgenţĭ decât în munţĭ.

—o—

Arestarea unui oficer italian pe teritor frances. Dilele trecute a fost arestat pe pământ frances un oficer italian. Lucrul s'a petrecut astfel: Oficerul, care locuia de cât-va timp la Vintimille, urma, înbrăcat în haine civile, manevrele trupelor alpine francese, mai cu deosebire cele ale unui detaşament din bataionul 23 de vânătorĭ pedeştri, cantonat la Saint-Etienne-de-Tinée. Oficerii acestei trupe, făcênd o recunóscere a muntelui Mounier şi a crestei-des Champs, observară mişcările suspecte ale acestui strĕin şi-l supuseră unei supravegherĭ, care nu întârdiă a-le dovedi, că strĕinul făcuse planul drumului strategic dintre muntele Mounier şi crésta des Chams, punct strategic important în jurul căruia un oficer de stat-major italian fusese deja arestat înainte cu cât-va timp. Oficerii francezĭ, convinşĭ de scopul Italianului, îl arestară. După óre-carĭ hesitărĭ el mărturisi, că se numesce Agostino Ravelli, căpitan de stat-major în armata italiană, ataşat în birourile ministerului de rĕsboiŭ. Căpitanul Ravelli face parte dintr'un serviciu special pentru studiul organisărei armatei franceze. El négă însĕ de a fi spion şi pretinde, că a făcut numai escursiunĭ de turist.

—o—

Starea grânelor în România După rapórtele, carĭ s'au primit la ministrul român al agriculturei, starea grânelor este din cele mai înfloritóre în întrégă România. Grâul mai ales este fórte frumos şi bine crescut, spicul e mare şi plin.

—o—

Pentru comercianţĭ. In camera comercială din Braşov se află escrierea de oferte a direcţiunei căilor ferate de stat ungare pentru liferare de traverse. Terminul înaintărei ofertelor până la 11 Iulie c.

—o—

Avis publicului. Direcţiunea cassei cercuale pentru ajutorare de bolnavĭ, în loc, a hotărît, ca dela 1 Iulie încolo órele oficióse sĕ se ţină dela 7—12 a. m. Afară de acésta, în dile de sĕptĕmână se va ţine şi serviciu de inspecţiune dela 3—5 d. a. ér în Duminecĭ şi dile de sĕrbătorĭ dela 9—11 a. m.

—o—

Musica orăşenéscă va da mâne, Dumineca în 21 c. un concert în grădina otelului „La pomul verde" cu un program ales şi bogat. Intre alte piese se va cânta şi melodia românéscă „Ce dulce". Inceputul la 8 óre séra. Intrarea: de persónă 20 cr.

—o—

Óspeţii, carĭ vin la Braşov, pot afla cele mai bune, mai curate şi mai higienice odăi la **Villa Kertsch,** aflătóre pe promenada cea mare a oraşului, în nemijlocită apropiare de gara tramvaiului, aşa că nicĭ nu mai trebue birje. Odăi multe şi pe ales, clădite în stil modern şi elegant mobilate, cu aşternut nou, mobile nouĕ, serviciu promt, ér bacşişurĭ nu se dau. In grădină restaurant şi musică mai în fiă-care di. Se pot închiria odăi şi apartamente întregĭ cu luna, cu sĕptĕmâna şi cu diua, costând după plac dela 1 fl. până la 4 fl. la di.

—o—

Esamene la sate.

— Protopopiatul Gherlei. —

— Iunie 1896.

St. D-le Redactor! In 22 Noemvre 1895, cu ocasiunea adunărei filiale a învĕţătorilor din tractul Gherlei, ţinută în Nima, am fost însărcinat de către învĕţătorii presenţĭ sĕ cercetez esamenele tractualĭ de primăvéră din anul 1896 şi a publica un raport general despre decursul lor. Vĕ rog, decĭ, D-le Redactor, a da loc acestui raport în preţuitul diar „Gazeta Transilvaniei".

In 18 Maiŭ c. la 10 óre a. m. s'a ţinut esamenul în **Şichişul de jos,** de-odată cu adunarea învĕţătorilor românĭ din tractul Gherlei, s'au esaminat 32 băeţĭ şi 24 fete. Obligaţĭ 64. Nu au cercetat şcóla 8. Neregulat au cercetat'o 10. Esamenul s'a început după programa următóre: 1) Religiunea, catechismul mic, istoria biblică test. vechiŭ şi nou; 2) Limba Română, Cetitul şi Gramatica; 3) Limba maghiară; 4) Computul; 5) Geografia şi Constituţiunea; 6) Istoria patriei; 7) Istoria naturală; 8) Fisica; 9) Economia; 10) Tractare practică din învĕţămêntul intuitiv. S'au cântat după cum s'a afirmat fórte precis vre-o poesiă dintre cele mai alese ale nóstre şi s'au declamat alte 7 poesii. Scrisorile de probă tóte curate şi bune. Diarele, precum: diarul de absenţe, de prelegere espeditor, de clasificaţiune, de evidenţă, al şcolarilor inscrişĭ şi matricula tóte în ordine şi curate. Critică s'a făcut din partea a 3 membrii critisătorĭ, carĭ s'au pronunţat în favorul învĕţătorului, căcĭ esamenul, după cum s'a esprimat d-l Boer, a fost fórte bun. E de însemnat, că deşi era di de lucru, a fost fórte mult popor present în şcólă, în tindă, afară şi pe la ferestri. Poporul a fost fórte mulţămit.

In 19 Maiŭ a urmat esamenul în **Codor.** S'au esaminat 24 băeţĭ şi 22 fete. Obligaţĭ 52. Popor present nu a fost decât 10 bărbaţĭ. Esamenul s'a luat tot după programa de mai sus. Scrisorĭ de probă şi diare tóte în rĕnd şi curate. Progresul a fost după cum s'a esprimat M. O. D. Protopop destul de bun.

E de însemnat, că în anul trecut în Şichişul de jos nu a sciut ceti şi scrie nicĭ un prunc, ér *acuma toţĭ sciu ceti şi scrie.* Asemenea şi în Codor nu au sciut ceti şi scrie numai 3 băeţĭ şi 2 fetiţe, ér acum sciu scrie şi ceti 36. In aceste comune ca învĕţător funcţionéză *Laurenţiu Micheş,* din 10 Oct. 1895.

Tot în 19 Maiŭ la 1 óră p. m. s'a ţinut esamenul în **Şichisul de sus.** Presenţĭ 5 băeţĭ şi 7 fetiţe. Obligaţĭ 50. Scrisorĭ de probă nu au fost. Diarele în disordine. S'a esaminat din tóte obiectele, afară de Fisică. Rĕspunsurĭ destul de bune dela şcolarii presenţĭ, dér durere, că nicĭ jumĕtate n'au cercetat şcóla. Listă de leneirre nu s'a dat. Vina cea mai mare o pórtă învĕţătorul *Vasiliu Pop,* care ar puté sĕ se îngrijéscă mai mult de şcólă, ér nu sĕ âmble în timpul prelegerei prin sate pentru a scrie la notar pentru câte-va „groşiţe", mai ales, că e în stare destul de bună materială. Poporul din Şichişul de sus e stricat rĕu. Nu-i pasă de şcólă, de biserică. Ba pe bunul lor preot d-l David Deac, care a voit a-i abate dela rele, l'au acusat la Epis-

---

[...]rădimă cu cótele pe feréstră prinse a plânge [...]u hohot. Mama cerca s'o mai mângăiă, [...]spuind, că om harnic ca Ciupea nu-i în [...]sat, că el a venit nu sciu de unde şi a [...]fost întâiŭ ucenic în móră la tata lui Petrea [...]Morarul, că după aceea tata lui Petrea a [...]murit aşa de sĕrac, încât nicĭ pânză nu [...]-au pus pe obraz, ér Ion Ciupea, ucenicul [...]cel de mai înainte, astădĭ e cuminte şi cel [...]dintâiŭ bogataş şi măcar că-i pleşug, dér [...]ncă e tînĕr. Anuţa nu mai audia ce vor[...]besce mama sa, ci plângea şi se uita pe [...]feréstră la lumea cea albă şi frigurósă de [...]afară, şi cum se uita, de-odată i-se rumeni [...]faţa şi eşi afară.

— Unde mergĭ tu Anuţă, o întrebă [...]bĕtrâna.

— Merg afară măicuţă! Şi cum a eşit [...]afară, l'a vĕdut la portiţă pe Petrea Mora[...]rul şi s'a pornit repede la dênsul şi l'a îm[...]brăţoşat cu amêndouĕ mânile şi şi-a pus [...]capul pe peptul lui şi a început a plânge, [...]a a plânge cu un plâns, de care se rupe [...]inima de om. Petrea nu credea sĕ păţéscă [...]un lucru ca acesta, decĭ sta pe loc ca mut, [...]nesciind de unde sĕ încépă vorba. Anuţa nu dicea nimic, că plânsul şi suspinul o înăduşia.

— Tu Anuţă, dise Petrea acoperind'o cu mantaua lui şi strîngêndu-i capul la sîn. Dér Anuţa plângea şi tăcea, pare că ar fi vrut sĕ dică: tacĭ Petre, că atâta am dorit sĕ fiu în braţele tale, acuma-s fericită, lasă-mĕ sĕ mor aşa.

— Anuţă dragă, mai dise Petrea, am venit sĕ te întreb numai o vorbă.

Din casă se audì gura bĕtrânei: Unde eştĭ tu Anuţă? Anuţa se spăriă, îşĭ desfăcù mânile de pe lângă Petrea şi-i dise aşa:

— Mĕi Petre, dică lumea orĭ-ce, vorbéscă orĭ-ce, eu n'oiŭ fi nevasta altuia în vecĭ. Mergĭ déră şi fi vesel şi cu voiă bună, ca sĕ nu rîdă cei rĕi de durerea ta, şi când ţi-a fi voia, vină, că eu te aştept.

— Tu Anuţă, strigă mama din casă şi uşa sĕ audì scârţăind din ţîţînĭ. Anuţa fugì repede în casă şi întâlni pe mama sa pe prag. Petrea n'a putut sĕ-i spue nicĭ un cuvênt de mângăiere, şi vai multă mângăiere i-ar fi trebuit sĕrmanei Anuţa.

II.

E nópte. Vêntul suflă şi şueră, pare că un şerpe uriaş flueră în chinurile morţii. Furtuna alérgă pe văi şi pe délurĭ, lăsând după dênsa urme de fulgĭ de omĕt, porţile scârţâesc în ţîţînĭ, cânii şchiaună pe sub feréstră ispitesce pe omul pĕcătos. Vai de omul cu pĕcate!

La móra lui Petrea Morarul se vedea o dare de lumină blândă şi prietinósă. Móra îngheţase de tot şi nu mai făcea nicĭ un sgomot. Gerul, vrăjmaşul omului sĕrac, décă n'a putut întra în casă, s'a vîrît în móră. Aşa-i el, face rĕu, unde póte, ca omul cel rĕu. Petrea întrà în casă. Mâţa dormia pe vatră, un cariu rodea într'o grindă, alt sunet nu se audia. Numai colo afară pe câmp, o ce vreme de blăstĕm! In casă nu era nime. Şi aşa cum tóte tăceau şi cum audiai vêntul fluierând, cum vedeai din când în când focul huhuind repede, ca şi cum s'ar fi spăriat de furtuna de afară, aşa pare, că te cuprindea o grózā.

In casa morii era o cămăruţă mică micuţă. Intrênsa nu întra nime pe lume, afară de bĕtrâna mamă a lui Petrea. Cămăruţa aceea era sfântă ca o biserică. In tótă Vinerea de către séră mama lui Petrea se ducea acolo în cămăruţă şi nu eşia până la miedul nopţii. Aşa a apucat'o Petrea de copil şi aşa vedea pe mama sa, că face şi acuma. Bĕtrâna era evlavíósă, ca o femeiă sfântă, ea postea tótă Vinerea şi séra întra în cămăruţa ei. Ce făcea acolo, nu spunea nimĕrui, nu scia nime în vecĭ; sciau însĕ cei de casă, că décă întră ea séra în cămăruţă, apoi putea sĕ ardă lumea dintr'un capĕt până la altul, ea nu audia, nu vedea, nu scia nimic până la miedul nopţii. La miedul nopţii eşia apoi afară, îmbuca ceva ce da Dumnedeu, grăia o vorbă către Petrea: dormĭ tu Petre dragul mamei? — Dorm mamă! — Dormĭ puiul mamei, dormĭ! Apoi se culca şi ea.

Petrea, după ce a crescut mare, nu s'a răbdat, ci a pândit, ca sĕ vadă, ce face mama lui nóptea în cămăruţa ei. Şi a vĕdut acolo o măsuţă mică, pe măsuţă o icónă sfântă a Maicei Domnului, şi lângă icónă de-a drépta şi de-a stânga douĕ făclii de céră aprinse. Bĕtrâna sta în genunchĭ înaintea icónei, cu mânile puse cruce pe piept şi cu ochii îndreptaţĭ spre cer. Aşa se ruga la Dumnedeu în tótă Vinerea, şi

cop. De alt-cum progresul a fost îndestulitor.

Tot în 19 Maiŭ la 3 óre p. m. a urmat esamenul în **Sigău**. Presenţĭ 3 băeţĭ şi 3 fete. Obligaţĭ sunt 20. S'a propus din mai multe obiecte, dér tocmai din obiectul principal din cetit nu. Progres nimic. Ca învĕţător funcţioneză tot *Vasiliu Pop* din Şichişul de sus.

In 20 Maiŭ la 8 óre a. m. esamenul în **Şinterag**. Presenţĭ la esamen: 3 băeţĭ şi o fetiţă. Scrisorĭ de esamen şi diare nu au avut, asemenea nicĭ o programă. S'a întrebat din cetit puţin, Religiune şi calculaţiune. Nicĭ un progres. Se vede, că nicĭ d-l învĕţător *Ioan Nemeş* nu dă mult pe şcólă şi pe înaintarea învĕţămĕntului poporal. Nu-i zace la inimă sórtea bietului popor român, de pe spinarea căreia trăesce.

Tot în 20 Maiŭ la 2 óre p. m. s'a esaminat în **Pintic**. Presenţĭ: 6 băeţĭ şi 5 fete. Obligaţĭ 138. Invĕţător este *Gabril Tarţa*. Aicĭ putem dice cu inimă curată, că am venit, am vĕdut şi ne-am scandalisat. Ar fi de dorit, ca autorităţile nóstre bisericescĭ sĕ ia mĕsurĭ pentru a delătura pe astfel de învĕţătorĭ, carĭ numai de ruşine ne face atât pe noi învĕţătorii, cât şi pe aceia, carĭ i-au dat diploma de calificaţiune. S'au nisuit câţĭ-va ómenĭ sĕ-l delăture, dér findcă poporul mai tot este înrudit cu el, n'au isbutit. Apoi ce sĕ-i facĭ, căcĭ îşĭ bea plătuţa cu ei, ér el şi copiiĭ lui sunt golĭ ca napul.

La 21 Maiŭ la 8 óre a. m. s'a luat esamenul în **Ghirolt**. Presenţĭ: 24 băeţĭ şi 3 fetiţe. Obligaţĭ 198. Invĕţătorul *Valeriu Cossian*, care funcţioneză din 1 Septemvre 1895, a propus din tóte obiectele. Rĕspunsurile: clare şi bune. A ceti şi a scrie au sciut toţĭ 27. Diare şi scrisorĭ de esamen au fost curate şi în ordine. Esamenul bun. Poporul şi aicĭ este îndĕrĕtnic şi pârîş mare. In tótă diua nu vedĭ pe la judecătorii decât mai numai ómenĭ din Ghirolt. Trist de tot!

Tot la 21 Maiŭ la 2 óre p. m. s'a luat esamenul în **Arman**. Presenţĭ: 16 băeţĭ şi 15 fetiţe. Obligaţĭ 103. Invĕţătorul *Iuliu Buduşan* a propus din tóte obiectele, afară de economiă. Scrisorile de probă curate. Protocólele neregulate şi în disordine. Aicĭ încă nu au cercetat şcóla mulţĭ copii, dér câţĭ au cercetat'o au dat rĕspunsurĭ bune. Progresul, ce l'a făcut învĕţătorul, a multămit pe toţĭ.

In 25 Maiŭ la 2 óre p. m. a urmat esamenul în **Sĕplac**. Presenţĭ: 26 băeţĭ şi 24 fetiţe. Obligaţĭ 106. Invĕţătorul *Maximilian Silaşi* a propus din tóte obiectele. Rĕspunsurile au fost bune. Progresul a fost, după împrejurărĭ, bun.

In 27 Maiŭ la 8 óre a. m. s'a ţinut în **Heşdate**. Presenţĭ: 8 băeţĭ şi 12 fetiţe. Obligaţĭ 68. Invĕţătorul *Gavrilă Puşcar*, a propus din obiectele prescrise, ér şcolarii au rĕspuns peste tot binişor. Progresul, după cum s'a esprimat M. O. D-n protopop, a fost binişor.

Tot în 27 Maiŭ la 2 óre p. m. a urmat esamenul în **Silvaş**. Presenţĭ: 11 şcolarĭ şi 6 şcolăriţe. Inscrişĭ 73. Invĕţătorul *Gavrilă Puşcar* a propus din tóte obiectele prescrise. Progres binişor.

In 28 Maiŭ la 8 a. m. s'a esaminat în **Dindeleag**. Presenţĭ: 7 băeţĭ şi 10 fetiţe. Invĕţătorul *Ioan Vereş* a propus din Religiune, limba română, limba maghiară, Calculaţiune şi Geografiă. Dér dintre şcolarii presenţĭ *numai doi* au sciut sĕ rĕspundă, ér ceialalţĭ nimic. Invĕţămêntul a regresat.

Tot în 28 Maiŭ la 2 óre p. m. s'a ţinut esamenul în **Chirĕu**. Presenţĭ: 4 băeţĭ şi 6 fetiţe. Obligaţĭ 46. Aicĭ încă funcţioneză *Ioan Vereş* ca învĕţător. Acelaşĭ regres ca în Dindeleag.

In 31 Maiŭ la 2 óre d. a. s'a esaminat în **Nima**. Presenţĭ: 16 băeţĭ şi 8 fetiţe. Invĕţătorul *Ioan Băţinăş* a propus din obiectele prescrise. Rĕspunsurile bune. Progresul peste tot bun.

In 7 Iunie s'a ţinut esamenul în Gherla, dér nu au participat din causă, că am primit învitarea numai în diua esamenului.

Cu ocasiunea participărei pe la esamene m'am convins de nepăsarea cea mare a unor învĕţătorĭ. Unii ca aceştia ar trebui delăturaţĭ. De trântorĭ nu avem lipsă, căcĭ are poporul român destui, carĭ îi sug şi mĕduva din ósă.

Mai peste tot locul şcólele sunt disolate şi necurăţite. Gardurile sunt tóte rupte şi grădinile şcolare desgrădite. Ar fi fórte de dorit, ca d-nii preoţĭ tractualĭ sĕ fiă mai cu energiă faţă de şcólă. Ea trebue sĕ fiă visitată în tótă sĕptĕmâna de douĕ-orĭ, ba preotul e dator sĕ şi catechiseză. In unele comune s'a întêmplat, că în decursul unui an nu a fost visitată şcóla de nimenĭ. Trist de tot!

Fraţilor învĕţătorĭ! In numele cerului Vĕ rog, faceţi-vĕ datoria, ca sĕ nu fim noi mai îndĕrĕpt ca alte naţiunĭ. Fiţĭ adevĕraţĭ apostolĭ şi luptătorĭ atât pe terenul şcolar, cât şi pe cel naţional, căcĭ de nu ne vom deştepta la timp, vom peri cu dile, ér rĕspunderea o veţĭ purta voi!

Şichişul de jos, 18 Iunie 1896.

Laurenţiu Micheş,
învĕţ. român.

Chelmac, Iunie 1896.

In 4 (16) Iunie s'a ţinut esamenul la şcóla română gr. or. din *Chelmac*, protopopiatul Lipovei, în com. Timiş. Invĕţător *Teodor Popa*. Esamenul s'a început precis la 8 óre sub preşedinţa d-lui protopop Voicu Hamsea, ca inspector cercual de şcóle, însoţit de d-l Vas. Bogoiu înv. în Belotinţ, ca comisar. Comitetul şi epitropia parochială cu preotul local G. Rusu apoi d-l Val. Maleş preot capelan în Belotinţ, Fl. Caba înv. în Conop, I. Tomiu din Belotinţ cu soţia şi câţĭ-va óspeţĭ străinĭ. Şcóla a fost înfrumseţată cu multă verdéţă şi buchete de florĭ. Succesul multămitor. Masa şcólei era încărcată de corectele elevilor aşedate în 6 părţĭ după clasele elevilor, care de care mai frumóse. Esamenul s'a început cu cântarea „Impĕrate ceresc", după aceea un elev binecuvêntă pe P. O. D. protopop prin o cuvêntare acomodată.

După aceea a purces la esaminarea tuturor obiectelor prescrise de planul de învĕţămênt. Şcolarii 59 la numĕr, adecă: 41 băeţĭ şi 18 fetiţe toţĭ erau îmbrăcaţĭ sĕrbătoresce. Rĕspunsurile elevilor din tóte obiectele au fost precise şi corecte. Prin acésta se dovedesce tot mai mult, că d-l nostru învĕţător Teodor Popa, precum acum aşa şi în lungul şir de 22 anĭ de când ne servesce ca învĕţător, tot-déuna a fost la culmea misiunei sale; prin ce şi-a câştigat încrederea şi recunoscinţa poporului întreg din Chelmac.

Esaminarea s'a terminat la $^1/_2$ pe 12 óre, cu care ocasiune P. O. D. protopop a binevoit a distribui mai multor elevĭ diferite cărţĭ donate de Onoratul institut de credit „Lipovana". Asemenea comuna bis. prin casarul cultului a împărţit elevilor şi banĭ. In fine P. O. D. protopop dechieră anul şcol. 1895/6 de încheiat, esprimându-şi multămita pentru succesul atât de frumos manifestat prin diliginţa învĕţătorului Teodor Popa.

Chelmac, 5/17 Iunie 1896.

Un participant.

In aceeaşĭ di d. am. s'a ţinut esamenul în şcóla gr. or. din comuna vecină *Ususĕu*. Invĕţător: *Blaj T. Neagu*. S'au esaminat 39 băeţĭ şi 15 fetiţe. Esamenul s'a început la $2^1/_2$ şi s'a terminat la 6 óre. Presenţĭ la esamen: d-l Voicu Hamsea protopop şi inspector, însoţit de d. T. Popa, înv. în Chelmac, ca comisar. Au mai participat la esamen: d-l preot local V. Dehelean, com. şi epitropia parochială, d. Tr. Muntean în Dorgoş, d. M. Serb, conducĕtorul bunurilor contelui Latour cu soţia, precum şi d-l Georgiu Neagŭ înv. pensionat. Succesul esamenului din tóte obiectele prescrise a fost fórte multămitor. D-l învĕţător, deşi începĕtor şi om tînĕr, a satisfăcut chiămării în mod cinstit. Elevilor s'au împărţit cărţĭ ca premii dela institutul „Lipovana", precum şi banĭ din partea comitetului parochial.

Todca Şoimanul.

Dumbrăviţa, 11 Iunie.

In 29 Maiŭ a. c. s'a ţinut *esamenul* cu şcolarii dela şcóla conf. gr. cat. din *Dumbrăviţa* în presenţa mai multor inşĭ din inteligenţa locală. Sala şcólei frumos împodobită cu ghirlande de florĭ şi băieţii şcolarĭ serbătoresce îmbrăcaţĭ în onórea dilei.

Esamenul a succes peste aşteptare bine. Atât ţinuta laudabilă a şcolarilor, cât şi rĕspunsurile lor corecte din tóte obiectele prescrise au multămit pe deplin pe cei presenţĭ; ba dialogurile şcolarilor te puneau în uimire.

Şi tóte aceste succese sunt a se atribui obosinţei asidue a bravului docente: *Ioan Lariu*, care deşi mult împedecat prin persecutările şi intrigele puse la cale în contra lui prin preotul milenar local: „Csontye Döme" — a dovedit, că învĕţătorul consciu de chiămarea sa póte produce lucrurĭ frumóse întru cultivarea mlădiţelor tinere ale poporului român.

E. D.

SCIRI ULTIME.

Bucurescĭ, 19 Iunie. Mercurĭ nóptea spre Joi, în oraşul Focşanĭ tóte stabilimentele micilor negustorĭ din Piaţa Moldova, începênd din Pescărie până la Ştefan Bălan. Până acum nu se scie causa focului. Pagubele sunt marĭ, şi ating mai ales populaţia săracă.

Belgrad, 19 Iunie. *Diarele sêrbescĭ* se ocupă fórte mult cu vorbirile miniştrilor *Goluchowski* şi *Kallay*, ţinute în delegaţiunile austro-ungare. Diarul liberal „*Zastava*" şi radicalul „*Odiek*" *protesteză* contra amestecului în afacerile esterne ale Serbiei, şi cu privire la *Bosnia şi Herţegovina* declară, că aceste sunt provincii curat sêrbescĭ; că ocuparea lor este numai temporală; şi că asupra acestei cestiunĭ va hotărî Europa, ér nu Austro-Ungaria. Diarul liberal „*Srp. Zastava*" ameninţă pe aceia, carĭ căutând pretinia Austro-Ungariei, au ruinat Serbia. Numitul diar afirmă, că *Serbia n'are un inimic mai mare şi mai înverşunat, decât pe Austro-Ungaria.*

Constantinopole, 19 Iunie. In presenţa unui public imens au fost *esecutaţĭ* astăzĭ diminéţă doi membri ai *comitetului revoluţionar armenesc*: un cafegiu şi un păpucar. Aceştia fuseseră complicĭ la asasinarea lui *Halil-Effendi.*

Literatură.

Escursiunĭ pe munţii Ţerei-Bârsei şi ai Făgăraşului. Cu titlul acesta a apărut în tipografia „A. Mureşianu" din Braşov o carte fórte preţiósă, scrisă de d-l *Ioan Turcu*, protonotar pens. al comitatului Făgăraş. In acéstă carte, scrisă în formă de istorisirĭ pe cât de interesante, pe atât şi de plăcute la cetit, se cuprinde descrierea amĕnunţită a munţilor, cu tóte potecile şi platourile lor, cu animalele şi plantaţiunile lor; apoi viéţa ciobanilor şi păstorilor din munţĭ cu multe legende şi istorisirĭ plăcute; descrierĭ întregite cu schiţe istorice despre castelele şi Ţéra Făgăraşului etc. etc. Pentru istoricĭ, pentru turiştĭ, pentru cei ce vor sĕ cunóscă, orĭ chiar sĕ facă escursiunĭ la munţĭ, cu un cuvênt, pentru toţĭ iubitorii de sciinţă şi de frumseţile naturei, acéstă carte, de felul căreia până acum nu avem scrisă alta în limba românéscă, oferă o lectură de tot plăcută şi folositóre totodată. Un esemplar, constătător din 220 pag. format mare 8^0, costă 1 fl. (+ 5 cr. porto). De vêndare şi la tipografia „A. Mureşianu" în Braşov.

---

aşa se ruga şi în nóptea, de care povestim acuma. Ea nu audia nicĭ vêntul nicĭ furtuna ce bătea în fereştĭ, ea numai una vedea, numai pe Dumnedeu colo sus, unde-i erau ochii ţintiţĭ. Miedul nopţii se apropia. Cocoşii începură a cânta, întâiŭ la o casă, apoi la alta, apoi în tot satul. Mama lui Petrea părea, că nicĭ nu resuflă.

In vremea asta Petrea şedea în casa morii cu capul rădimat pe mână şi tot una şi una gândia la vorbele, ce i-le spuse Anuţa la portiţă. Din gândurile lui îl tredi scârţâitul uşei dela cămăruţa mamei sale. Bĕtrâna eşi de acolo galbenă ca un chip de ceră.

— Rogu-te, fătu-meu, de ce nu dormĭ?

— M'au furat gândurile mamă, şi vĕd, că am uitat, că-s pe lumea asta!

— Lasă-le pustiului gândurĭ, nu-ţĭ cerni dilele cu ele, culcă-te dragul mamei! Bĕtrâna se puse pe cornul vetrei, îşĭ făcù cruce şi începù a mânca. Petrea se uità lung la ea, apoi dise.

— Mamă, sĕ nu te superĭ pe mine, eu te-aşĭ întreba ceva.

— Ce, dragul mamei?

— De ce postescĭ atâta, de ce facĭ atâta lucru tăinuit în rugăciunile dumitale? Eştĭ bĕtrână şi slabă, şi Dumnedeu nu póte cere atâta suferinţă dela un om bĕtrân.

Cum începù Petrea a grăi, bĕtrâna se puse pe gândurĭ. Ea privì lung timp în darea focului de pe vatră, îşĭ şterse apoi ochii de lacrimĭ şi dise:

— Eştĭ mare, fătu-meu, e vremea sĕ sci, ţi-oiŭ spune. Indată vor fi 7 anĭ, dragul mamei, de când am făcut o făgăduinţă înaintea lui Dumnedeu şi făgăduinţa aceea vreu sĕ mi-o împlinesc. 6 anĭ, 11 lunĭ şi 14 dile s'au împlinit, mai am încă 14 dile şi în aceste 14 dile se va arĕta voia lui Dumnedeu, apoi... tóte-s în mâna Domnului, fiă voia lui.

— O făgăduinţă ai făcut mamă? întrebà Petrea.

— Tacĭ Petre şi ascultă. Noi n'am fost sĕracĭ ca acuma, am avut stare bună dela Dumnedeu, déră într'o di fără de noroc am perdut'o tótă. Dumnedeu ni-au dat'o într'o viéţă lungă, şi ómenii cei rĕi ni-au luat'o într'o clipă.

— Vai de mine mamă, ce spui strigă? Petrea.

— Aştéptă, dragul mamei, că încă nu ţi-am spus nimic. Când m'am măritat eram fată sĕracă, cum e bunăóră şi Anuţa, dér eram harnică. Tatăl tĕu, Dumnedeu sĕ-l ierte, încă era sĕrac, că moştenise numai o moşióră micuţă dela părintii sĕi. Dér când era sĕ móră tata tatălui tĕu, adecă moşul tĕu, el ne chiemà la dênsul, scóse dela capul patului un săculeţ şi ne dise: Ecă dragii mei, tot ce am vĕ las vouĕ! Moşu-tĕu bietul ar fi vrut sĕ mai dică ceva, dér mórtea îi închise gura pe vecĭ. Noi l'am petrecut cu cinste din lumea asta pĕcătósă şi am făcut multe pomene şi rugăciunĭ pentru sufletul lui. Săculeţul, ce ni-l'a lăsat moşu-tĕu, era plin de banĭ de argint ca spuma laptelui. Tatăl tĕu dicea sĕ ne cumpĕrăm boi şi moşii cu banii aceia, éră eu am dis, sĕ nu-i cheltuim, ci sĕ-i înmulţim până ce ni-a da Dumnedeu copii. Şi pare că vĕd şi acuma, ce salbă frumósă de 12 banĭ marĭ de argint aveam eu la grumad şi cum am deslegat'o şi am dis: Dragul meu soţ, hai sĕ adaog şi salba asta comóra nóstră, ca sĕ am şi eu parte! Apoi aveam o căldăruşă în cămăruţă, am scos'o de acolo, am pus salba pe fundul căldăruşei şi banii cei moşteniţĭ dela moşu-tĕu de-asupra, şi aşa eu împreună cu tatăl tĕu am îngropat căldăruşa în cămăruţă. N'a sciut om pămêntean, n'a sciut nicĭ cămaşa de pe noi, ce avem şi ce n'avem. Apoi ne-am apucat la muncă, şi ce câştigam tot în căldăruşă puneam. Lumea dicea, că suntem sĕracĭ, dér noi sciam ce sciam şi lăsam lumea sĕ dică ce a vré. Vedĭ tu Petre, dragul mamei, Ion Ciupea e acuma bogătaş mare, dér pe vremea aceea, de care-ţĭ povestesc, el era ucenic în móra nóstră. Un an a slujit la noi, un an întreg. Ce-i drept, Ciupea era harnic şi ascultător, dér Dumnedeu ni-a dat nouĕ altă sórte şi lui éră alta. Póte că i-a fost mai drag luĭ Dumnedeu, póte că s'a rugat mai cu evlaviă şi a avut mai mult noroc.

— Ş'apoi, mamă, ş'apoi? întrebà Petrea.

— Ne mergeă bine, dise mama, că după ce Dumnedeu ni te-a dat pe tine, puiul mamei, eu şi cu tatăl tĕu ne-am pus la cale sĕ ne cumpĕrăm locurĭ în ţarină, juncanĭ tinerĭ, vacĭ cu lapte, oiţe şi ca sĕ fiă într'un ceas bun, am chiămat pe preo-

In Tipografia diecesană din Arad a apărut: **Gramatica Română** pentru învĕțământul secundar, de *Ioan Petranu*, profesor de limba română în Arad. Partea I, Etimologia. De vêndare la autorul. Prețul 1 fl., pentru învĕțătorĭ 70 cr. — La lucrarea manualului present, d-l autor a ținut sémă de resultatele sciinței moderne; ortografia este cea a Academiei române, dér cu unele escepțiunĭ în favorul fonetismului.

Apel.

Cătră inteligența și fruntașii plugarilor românĭ din țéra Bêrsei.

Mai în tótă țéra, dér cu deosebire în Comitatul Brașovului, la ordinea ḑilei sunt reformele agrarie și comassările. Aceste cestiunĭ tae adênc în isvórele de esistență ale poporului nostru, cu atât mai vêrtos, căcĭ ocupațiunea lui principală este mai numai lucrarea pămêntului; și cu tóte acestea prea puțin ne interesam de sórtea lui, și numai după-ce aceste reforme intră in putere de lege, și după-ce ne vedem prescurtațĭ în drepturile nóstre, alergăm în drépta, în stânga, cu marĭ jertfe.

In prima linia sĕ apere interesele poporului, precum și ale bisericei și școlei nóstre sunt chiămațĭ conducĕtorii lui naturalĭ, și viitorul cel mai de aprópe ne va documenta resultatele obținute în direcțiunea acésta. Până acuma n'am aflat, deși ar fi fost de mare folos, că s'ar fi întrunit unde-va fruntașii poporului nostru la o consultare în privința sus amintitelor reforme, și mult mĕ tem, că nefiind noi bine orientațĭ în direcțiunea acésta, vom avé de a îndura marĭ perderĭ în tóte privințele.

In mai multe comune comasările sunt deja terminate, precum în Feldióra, Rotbav și Helchiu, în altele sunt în curgere, precum în Codlea, Ghimbav, Brașov și Rêșnov.

Este timpul suprem, ca din partea fruntașilor noștri sĕ se convóce o adunare a tuturor interesaților, spre a desbate și prepara terenul în direcțiunea acésta, și după modesta mea părere, locul cel mai potrivit de întrunire ar fi opidul *Feldióra*, unde deja comasarea e terminată, și cu acéstă ocasiune ne-am puté informa și convinge, întru cât li-a succes fraților feldioreni a-șĭ apĕra interesele lor agrare.

Decĭ apelez la întréga inteligență română din țéra Bêrsei, rugându-o sĕ-șĭ esprime părerea în privința acésta, binevoind a rĕspunde la apelul meu, ca în înțelegere cu mai mulțĭ sĕ facem pregătirile necesare pentru intenționata adunare.

Salutându-vĕ frățesce, sunt

Cu tótă stima:

Codlea, 4 (16) Iunie 1896.

Iosif Comanescu,
paroch și proprietar.

Cronică din Paris.

Paris, 17 Iunie.

O stradă nesigură. Acum un an șoseaua stradei Claud-bernard s'a cufundat în catacombe care avea o lungime de 125 metrii. Reparațiunile au fost marĭ și costisitóre. Locuitorii începeau a fi asigurațĭ de soliditatea stradei. Erĭ diminéță însĕ s'a cufundat din nou în mijlocul șoselei. Crepătura care s'a produs este rotundă, și mĕsură 2 metri în diametru, s'a deschis cu un sgomot ca de tun, care a înspăimântat tot cuartierul. Pentru a sĕ preveni accidențele care ar fi putut sĕ se producă, s'a făcut o barieră împrejurul crepăturei, până la o nouĕ expertisă seriósă.

Locuitorii caselor vecine sunt fórte îngrijațĭ și proprietarii cred, că prin acésta casele lor vor perde valórea. Ancheta s'a deschis.

*

In Saint-denis, s'a întêmplat un cas de nebunie. Un copil de 14 anĭ rătăcea pe drumul Pierrfitte, și a fost găsit de gendarmĭ, vorbind fără nicĭ un înțeles și făcênd escentricitățĭ fără de nume. Este imposibil a se stabilii identitatea nenorocitului alienat, ale cărui rufe sunt marcate cu marca M. și C., și care în aiurările sale, spune tot-déuna cuvêntul „Saint-denis“.

*

O îngrijitóre curagiósă. O scenă mișcătóre a avut loc ierĭ la 4 óre după prând la ospiciul Salpêtriére. O pensionară anume Mari Helsen, care era instalată într'o odaie a ultimului etagiu, într'un moment de alucinație (accese de nebunie) s'a urcat de pe feréstră pe scoc, care era de-o lărgime de 45 ctm. O îngrijitóre anume Petit Barat, sĕ urcà și dênsa fórte resolut și urmărì pe nebună.

Acésta vĕdêndu-se aprópe de a fi ajunsă sĕ întórse strigând din tóte puterile și începù sĕ se lupte cu îngrijitórea în fața corpului medical și personalului dela ospiciu, carĭ din curte urmăreau plinĭ de grózà drama, care se desfășura la o înălțime cel puțin de 20 de metri. Toțĭ alergau a aduce scărĭ în ajutorul îngrijitórei și a bolnavei.

Acésta, apucată de un nou acces, îșĭ perdù equilibrul. Ingrijitórea însĕ cu o presență de spirit și sânge rece remarcabil opri căderea nebunei, pe urmă luându-o în brațe putù ajunge la feréstră fiind admirată de toțĭ cei presențĭ.

Este de remarcat, că îngrijitórea deabia de 4 ḑile s'a sculat din lăuzie, și este mama a 3 copii, ceea-ce n'a oprit'o de așĭ risca viéța pentru a scăpa pe bolnavă. Directorul ospiciului a adresat un raport la comisariatul de poliția relatând frumósa purtare a curagiósei îngrijitóre.

HIGIENA.

Hainele femeei țĕrance.

Intre hainele femeei țĕrance se numĕră: *cămașa*, *iia*, *scurteicuța* (ce se mai ḑice zoavă, bonjur, ciupag, capotel), *cojocelul* (peptar), *scurteica* (cațaveică), *brêul*, *fusta*, *hondrocul*, *fota* (ce se mai ḑice vêlnic, catrință, javelcă, opreg), *șorțul*, (pestelcă), *ciorapii* (călțunĭ), *turecii*, *anteriul* (zeghe, dulamă, suman, séu numai haină, etc.) și *zăbunul*.

Cămașa femeei țĕrance din părțile câmpene și chiar delene este de mare simplicitate; ea este un sac lung, care se întinde dela gât până sub pulpele piciórelor séu chiar glesne. La cămașă deosebim: gură, guler, mânecĭ și póle. Gulerul cămășii, înalt de 3—4 cm. se închee în fața gâtului cu nasturĭ séu cheutorĭ. Gura cămășii se întinde în fața peptului până la vîrful acestuia. Mânecile sunt cilindrice, acoperind brațele până la încheetura mânii, unde în genere n'are bențĭ. Ardelencele stabilite în comuna Bădenĭ și Vaide-ei în Vîlcea, au cămașa crăpată pe umĕrul stâng; crăpătura se întinde spre pept până între mamele. Aceste dispozițiunĭ ale gurii cămășii se mai vĕd la femeile tinere prin județele delene din România (Buzĕu, comuna Merei.) Lărgimea mânecilor ajunge până la 20—25 cm. In părțile muntóse, croiala cămășii femeei devine mai complexă, ca și acea a bărbaților; are crețurĭ de jur împrejurul gâtului, carĭ se cobóră până preste spete, une-orĭ și pe peptĭ. Gulerul cămășii, scurt în genere, are cusăturĭ de arniciŭ pe el. Mânecile au bențĭ și cămașa face încrețiturĭ multe în bantă; prin Vîlcea mânecile se vĕd cu volane. Stofa din care e făcută cămașa e în genere bumbacul, unele femei au cămășĭ de americă, mai rare-orĭ de cânepă. Cămașa femeei pentru ḑilele de lucru este neîmpodobită, cea pentru ḑile de sĕrbătóre este încărcată de multe alesăturĭ, în care mătasea, aprópe perdută ca product din țéră, este mai peste tot înlocuită cu arniciul roșu și albastru al strĕinilor. A ataca forma cămășii femeescĭ este a cere modificărĭ întregului costum al femeei. Ce ar fi bine de schimbat în cămașă, este *materia*, din care, în genere este făcută; în locul bumbacului ar fi bine sĕ între *cânepă*, și în locul fabricelor de americă sĕ *țesă în resboiele nóstre* cânepa. Atuncĭ cămașa femeei ar fi eftină și trainică.

Iia este o cămașă muntenéscă de țesătură din fire fine de bumbac séu de borangic, împodobită fórte mult cu cusăturĭ colorate din fire de mătase și cu fluturĭ de colórea aurului și a argintului. Mânecile iei, fórte împodobite, sunt largĭ și fără bențĭ în genere. Iia nu acopere decât trunchiul; pólele ei se ascund sub cingătóre, séu în deschiderea de sus a fustei, séu a hondrocului.

Scurteicuța, (ciupag, bonjurul, zoava) este o haină, carea sémĕnă, din punctul de vedere al croelei, cu un mintén, dér care se deosebesce prin stofa din care este făcută. Scurteicuța este făcută din stambă, séu madepolon, une-orĭ de lână. In tot casul, scurteicuța este făcută din stofă subțire, și are în genere căptușală de americă. In chipul acesta, este o haină cel mult pentru timpurile temperate, pentru temperatura casei în timpul iernei, séu pentru a se pune sub haină pe timpurile frigurόse. Scurteicuța este pentru femeiă aceea ce minténul este pentru bărbat, prin urmare este o haină cu croiala rațională și igienică.

Pieptarul séu *cojocelul*. Multe femei și fete pun și chiar pórtă peptar, mai cu sémă în părțile muntóse. Româncele de dincóce de Carpațĭ pórtă mai mult peptarul.

Scurteica este o haină, a cărei croială este identică cu acea a unei ghebe séu zeghe, etc., dér a cărei față este de stofă de lână, colorată în genere în albastru, alte orĭ în verde, ruginiu și chiar roșu. Căptușéla scurteicei la mânecĭ este de americă séu altă stofă, ér în restul ei blană de óie peste tot, afară de guler și părțile ei din față, carĭ sunt căptușite cu piele de animale sĕlbatice: vulpe în genere, dihor, pisică, iepure de casă, etc. Blana scurteicii pe pólele ei este mai scurtă cu un lat de mână de cât fața, așeḑându-se blana în chipul acesta de jur împrejur. Scurteica are buzunare laterale, în unele casurĭ desfundate; în acest cas, femeile pe timpul geros, bagă mânile în ele și adună strîns scurteica împrejurul corpului. Scurteica este o haină de iérnă a femeii. Este ușóră și călduróså afară de mânecĭ, carĭ sunt prea ușóre și prea puțin călduróse. Scurteica ar fi durabilă și mai eftină, décă ar avé fața lucrată în casă. Acéstă parte, care îi ridică prețul până la 40 și 60 lei, nu are trăinicia mai mult de 2—4 anĭ. Stofa se strică, ér colórea-i, décă se ține cât-va timp, acésta numai mulțămită timpului iernei, în care nu tot-déuna este sóre, care s'o strice. Scurteica femeii ar fi bună din tóte punctele de vedere, décă mânecele s'ar căptuși mai bine și décă fața ar fi product al industriei casnice. In Vâlcea, Argeș, Dâmbovița, Gorj, Mehedințĭ, Muscel, (România) femeile, în locul scurteicii, au șuba de dimie. Scurteica este mai cu sémă a câmpencelor și a delencelor din Muntenia.

(Va urma)

ECONOMIA.

Cultura legumelor.

VI.

Usturoiul séu aiul (Alium sativum) nu se prăsesce din sĕmênță, ca ceapa, ci din cățeii, carĭ se află la căpățina din pămênt, legațĭ între sine și acoperițĭ cu nisce învĕlișurĭ solḑóse. Cățeii numițĭ se cultivă primăvara în straturĭ anume făcute, la o depărtare de trei-patru degete unul de altul, ca sĕ se pótă săpa, când se ivesce buruéna printre ei. Prin Iunie se înódă foile crescute de-asupra pămêntului, séu se calcă și acoper cu pămênt, ér prin August, fiind deja copt, se scóte din pămênt, se împletesce în cosițe și se păstréză peste iénă la loc svêntat.

Usturoiul, avênd un miros și gust plăcut, deși ustură mai tare ca ceapa, se întrebuințéză în multe mâncărĭ pentru a-le da un gust și órecare miros plăcut; el se întrebuințéză chiar și ca leac la unele bóle, ba se asigură din partea multor medicĭ renumițĭ, că el contribue în mare mĕsură și la puterea de producțiune a omului și e una dintre legumile cele mai sănĕtóse, de aceea poporul sĕrac israelit îl consumă cu atâta plăcere.

Afară de aiul ordinar, se mai află purul (alium porrum), care se cultivă întocmai ca și cel ordinar, numai cât peste iérnă se póte lăsa și în pămênt, apoi prasul (alium schoenoprasum), care e ceva mai mĕrunt și trebue cultivat în tot anul în pămênt nou.

4. **Cultura sălatelor. Sălata** (Lactuca sativa) iubesce un pămênt negru, țĕrînos și umed; ea este leguma cea dintâiŭ, care se póte sĕmĕna primăvara. Spre scopul acesta pămêntul, în care voim a o cultiva se sapă bine și afund încă de tómna, ca sĕ degere și sĕ se mai drégă peste

---

tul de a făcut aicĭ în casa asta rugăciunĭ pentru noi, apoi a doua ḑi des de diminéță numai noi amêndoi, eu și cu tatăl tĕu, am întrat în cămăruță ca sĕ desgropăm... ce? sĕ desgropăm jele și lacrimĭ.

— Mamă! strigà Petrea ca junghiat.

— Da, locul, unde fusese căldărușa, era gol!

— Și n'ațĭ aflat banii, întrebà Petrea.

— Nu, rĕspunse mama, nu i-am aflat până în ḑiua de astăḑĭ, dér am aflat atâtea lacrimĭ, câte n'au mai curs din doi ochĭ de om, bată-l lacrimele mele pe cel ce ni-au nenorocit! Banii însĕ ca banii, dér după un rĕu vine altul. Eu am plâns și m'am bocit, dér tată-tĕu a picat la pat de supĕrare. Și așa cu încetul, uitându-mĕ în ochii lui, el se usca, îngălbinea și se sfîrșea. I-am chiămat preoțĭ, i-am făcut masle, dér Dumneḑeu nu s'a îndurat de mine și mi-l'a luat, când îi era mai greu, când aveam mai multă nevoiă de ajutorul lui. A murit și l'am îngropat. Acuma din tot ce avusem îmĭ rĕmăsese douĕ: un copil mic și un Dumneḑeu mare, un copil mic și neputincios și un Dumneḑeu mare și tare. Și eu am ḑis așa: tu femeiă nebună nu supĕra pe Dumneḑeu cu lacrimele tale, încrede-te în cel ce dă hrană pasĕrilor, viéță vermilor și scăpare celui prigonit. Și cum am ḑis așa, Dumneḑeu pare că într'o clipită mi-a întărit inima și mi-a luminat mintea și sufletul. Și am făcut o făgăduință, m'am prins adecă sĕ postesc postul Maicei Domnului 7 anĭ, că postul și rugăciunea nu înșélă fétul meu. Și am ḑis așa: lasă, că or trece ḑile și or trece lunĭ și or trece anĭ, și când va sosi timpul, cine scie cum și în ce chip se va aréta voia lui Dumneḑeu la lumina sórelui. Nicĭ nu scii de unde va veni pedépsa asupra celui pĕcătos, și Dumneḑeu va trimite mângăiere celui nemângăiat. Și s'au împlinit 6 anĭ, 11 lunĭ și 14 ḑile. Mai am 14 ḑile și în acest timp dreptatea lui Dumneḑeu se va arĕta. Așa cred eu, așa simțesc, așa sciu, că Dumneḑeu nu înșélă.

Aicĭ bĕtrâna conteni cu vorba, îșĭ șterse ochii de lacrimĭ și mai jări focul. Afară vêntul fluera și plângea și se bătea de fereștĭ, de te umplea de grózà.

(Va urma.)

iérnă de îngheţurĭ şi zăpadă, ér unde pămêntul e mai sĕrac, trebue gunoit cu gunoiŭ mai putred şi mĕrunt. Primăvara apoi, îndată ce s'a dus zăpada, se sapă pămêntul de a doua-óră şi sĕ fac straturile, în carĭ sĕ se pótă sĕmĕna sĕmênţa.

Inainte de sĕmĕnat, sĕmênţa se înmóiă în apă cam călduţă, apoi se udă, se légă într'o cârpă şi se pune în apropierea cuptorului câte-va ḑile, până ce încolţesce, atuncĭ se sĕmĕnă în straturile anume pregătite, pe carĭ după sĕmĕnat se aduce pămênt din altă tablă, deórece astupându-se cu grebla, se prea împrăştiă sĕmênţa şi póte sĕ rĕsară de tot rar. După sĕmĕnat, se acopere cu paie séu mărăcinĭ până când rĕsare bine, ca sĕ nu pótă fi risipită de găinĭ, décă cumva acestea ar puté pĕtrunde în grădină.

In starea acésta se lasă sălata până ce rĕsare şi începe a se desvolta, atuncĭ se descopere, se plivesce de buruenile de printre ea, se răresce unde e prea désă şi se răsădesce pe unde e prea rară. Răsăditul se mai póte face şi în alt strat nou.

După ce s'a mai rărit, sălata se póte săpa, ca şi celelalte legumĭ, ér pe timp de secetă e bine a se uda în tótă ḑiua după apunerea sórelui.

Sĕlata e de două felurĭ: lungă şi cu căpăţină; cea din urmă cresce învĕlită ca şi varḑa şi este mai gustósă ca cea dintâiŭ, care odată cresce în sus şi face sĕmênţă. De altmintrelea sălata, după ce îmbĕtrânesce, se cam amăresce şi nu mai e aşa bună de mâncare, de aceea ea trebue tot mereu sĕmĕnată în decursul verei, ca sĕ avem tot-déuna sălată tînĕră şi fragedă.

Afară de aceste două soiurĭ de sălată, cunoscute pe la sate, la oraşe se mai cultivă aşa numita sălată de Paris, apoi Andivia, Vilmoriu, Bellegard Perpignau ş. a.; ea se póte sĕmĕna de pe la sfîrşitul lui Februar începĕnd până prin Octomvre, când se sĕmĕnă ca sĕ rĕmână şi peste iérnă în straturĭ şi sĕ rĕsară numai primăvara, după ce s'a desgheţat pămêntul.

Sălala de sĕmênţă se sapă de câte două trei orĭ, apoi se lasă până ce-i cresc lujerii, carĭ se légă de nisce păruşei de lemn, ca sĕ nu cadă pe pămênt. Când lujerii sunt uscaţĭ, sĕmênţa e cóptă şi se póte culege. După cules se sfarmă şi alege într'o sită, apoi se légă într'o cârpă curată şi se pune la un loc svêntat de unde sĕ se pótă lua la cas de trebuinţă. Sălata de câmp (valerianela olitoria) cresce de sine, pe unde se încuibézá şi se póte culege cât ţine iérna şi primăvara, până când se fac celelalte; ea se mai numesce şi cicoria.

Andiva (Cichorium endiva) este un fel de sălată créţă, care se cultivă întocmai ca şi celelalte sălate, numai căt la udat nu se udă şi pe foi, ci numai la rădĕcină. Peste iérnă se scóte din pămênt şi se pune cu rădĕcina în năsip în pivniţe séu se légă mai multe rădĕcinĭ la olaltă şi se acaţă la un loc svêntat.

5. **Cultura legumilor bostănóse. Crastavetele** (Cucumis sativus) iubesce pămêntul fraged, gras şi gunoit din greu cu gunoiŭ putred şi mĕrunt, care îĭ ţine mai cald. Pămêntul, în care voim a-l cultiva, trebue săpat bine şi afund încă de cu tómna. Sĕmênţa, adecă simburii de crastavete se aleg tot-déuna din cei mai marĭ şi mai frumoşĭ, carĭ se lasă numai câte unul pe viţă, până ce se coc, adecă se îngălbinesc bine, atuncĭ se rup de pe viţă şi se pun sĕ se usce mai departe la sóre, câte-va ḑile, apoi se scot simburii din ei, carĭ încă trebue bine uscaţĭ. Ast-fel se păstrézá într'un loc svêntat până în primăvara când voim a-i sĕmĕna.

Inainte de sĕmĕnat simburii de crastavete se înmóie puţin în apă séu lapte călduţ, ca sĕ rĕsară mai curênd, după aceea se pun în straturile anume făcute, în depărtare cam de o urmă un cuib de altul; după ce rĕsar însĕ se mai pot rări. Simburii mai marĭ se îngrópă mai afund în pămênt, ér cei mai micĭ se lasă mai la suprafaţă.

Pusul crastaveţilor se face în luna lui Maiŭ, deórece şi lor le strică rĕcelile de primăvară; pusul se mai póte continua şi prin Iunie, Iulie şi August, aşa, ca sĕ putem avé până tómna târḑiu tot crastaveţĭ tinerĭ. Décă pămêntul nu este chiar aşa de fraged şi gras, atuncĭ îl punem cu gunoiŭ mĕrunt în cuib; acésta se face aşa: după ce facem gropile şi punem simburii în ele, luăm o corfă cu gunoiŭ mĕrunt, pe care-l sfărîmim bine pe simburii puşĭ în acelea, apoi le astupăm cu pămênt şi décă e de lipsă le şi însĕmnăm împlântând lângă ele un mic păruşel.

In starea acésta se lasă simburii de crastavete până ce rĕsar şi cresc ca de o palmă dela pămênt, atuncĭ se sapă pentru prima dată; la două trei sĕptĕmânĭ, când s'au făcut tufele mai marĭ şi au început a se întinde, se sapă de a doua óră, cu care ocasiune e bine a se pune pe sub ele nisce tufe de fag séu alun, ca sĕ nu stea pe pămênt, deórece într'un asemenea cas se putreḑesc nu numai viţele, ci chiar şi crastaveţii când sunt ploi mai îndelungate. La culesul crastaveţilor trebue grijit, ca sĕ nu se prea calce viţele, căcĭ atuncĭ se prea amăresc.

Crastaveţii se mănâncă séu în stare crudă, séu se înăcresc. Inăcritul se póte face érăşĭ séu numai în apă sărată pentru vară, séu în oţet pentru iérnă. Inăcritul în apă sărată se face aşa: se adună mai întâiŭ crastaveţii din grădină, se spală frumos în apă, apoi se aşéḑă într'un vas, în care se mai pun şi păstărĭ de ardeiŭ, pătlăgele şi mai multe fire de mărar, apoi se umple vasul cu apă sărată; pe unde însĕ nu se află de acésta, se presară sare mĕruntă peste fiă-care rĕnd de crastaveţĭ, apoi se umple vasul cu apă próspĕtă şi curată. Inăcritul în oţet se face aşa: se culeg crastaveţii cei mai micĭ şi mai frumoşĭ din grădină, se spală în apă curată, apoi se aşéḑă în vasul anume făcut spre acest scop, dimpreună cu ardeiŭ (paprică) şi pătlăgele, se sără rĕnd de rĕnd, apoi se tórnă oţĕtul rece séu fiert peste ei; de-asupra vasului se mai pun frunḑe de viiă, séu de cireş, apoi mai multe fire de mărar şi scorţişóră. Vasul ast-fel umplut se astupă şi aşéḑă la un loc potrivit în pivniţă, destupându-se numai atuncĭ, când voim a scóte crastaveţii din el.

I. Georgescu.

MULTE ŞI DE TOATE.

O corespondenţă cătră Jupiter.

Intr'un oraş din Germania o reuniune de acolo de cântărĭ a dat o petrecere. Unul dintre corişti, fiind în voe bună, a scris o corespondenţă ḑeului Jupiter cu următórea cerere: „D-lui Jupiter Pluvius în ceriŭ. Reuniunea de cântărĭ „*Coróna*“ cere dela Domnia ta, ca pe séra cea mai apropiată sĕ ne daĭ timp frumos“. Corespondenţa după aceea a fost aruncată într'o lădiţă postală. Cererea, după câte-va ḑile îĭ sosi respectivuluĭ corist cu rĕspunsul, că rugarea luĭ nu s'a putut imanua luĭ Jupiter, deórece epistolariĭ, carĭ duc epistolele în ceriŭ nu se maĭ întorc înapoĭ.

Călendarul sĕptĕmânei.

IUNIE. are 30 ḑile. CIREŞAR.

Ḑilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	2 Cuv. p. Nicefor	14 Antonia
Lunĭ	3 S. m. Lucian	15 Vitus
Marţĭ	4 Păr. Mitrofan	16 Iustina
Mer.	5 M. Dorofteiu	17 Adolf
Joi	6 Visarion şi Ilar.	18 Marcela
Vin.	7 S. m. Teodot	19 Gervasiu
Sâm.	8 S. m. T. Strat.	20 Silveriu

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 17 Iunie n. 1896.

Seminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănăţenesc	80	6.80	6.90
Grâu dela Tisa	80	6.80	6.90
Grâu de Pesta	80	6.90	7.—
Grâu de Alba-regala	80	.—	.—
Grâu de Bácska	80	.—	.—
Grâu ung. de nord	80	.—	.—

Sĕminţe vechi orĭ nouă	soiul	Calitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	până
Sĕcară		70—72	6.05	6.10
Orz	nutreţ	60—62	4.40	4 70
Orz	de vinars	62.64	—.—	5 —
Orz	de bere	64.66	—.—	—.—
Ovĕs		39.41	6 10	6.40
Cucuruz	bănăţ.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	7?	.—	.—
Cucuruz	„	—	.—	.—
Hirişcă	„	—	—.—	—.—

Productediv. (Preţul pe 100 chilograme.)	Soiul	Cursul dela	până
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	—.—	—.—
—	transilvană	—.—	—.—
—	bănăţĕnă	—.—	—.—
„	roşiă	—.—	—.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	49 50	50.—
„	dela ţéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	46.—	47.—
„	afumată	51.—	52.—
Sĕu		—.—	—.—
Prune	din Bosnia în buţĭ	11.50	11.75
„	din Serbia în sacĭ	11.25	11.50
Lictar	slavon nou	14.—	14.50
„	bănăţenesc	12.50	13.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	ungurescĭ		
„	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
„	Drojdiuţe de spirt	—.—	—.—

Bursa de Bucurescĭ

din 17 Iunie n. 1896.

Valorĭ	Do-bênda	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	101 —
Renta amortisabilă	5%	„ „	$99.\frac{3}{8}$
„ „ (Impr. 1892	5%	Ian.-Iul.	$100.\frac{1}{2}$
„ „ din 1893	5%	„ „	$100.\frac{1}{2}$
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	$96\frac{1}{2}$
„ „ (Impr. de 32. ½ mil.	4%	Ian.-Iulie	$86.\frac{1}{4}$
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	88.—
„ „ (Imp. de 274 m 1890	4%	„ „	$88.\frac{1}{4}$
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	88.—
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	88 —
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	$100\frac{3}{4}$
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	237.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	$96.\frac{3}{4}$
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	— —
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	$95\frac{3}{8}$
Scrisurĭ fonciare rurale	5%	Ian.-Iulie	$93\frac{3}{4}$
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	—.
„ „ „ „	5%	„ „	$90\frac{1}{4}$
„ „ „ Iaşĭ	5%	„ „	$84\frac{3}{4}$
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult div. fr. 12.81	500	150 v	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	1595.
Banca agricolă	500	150 v.	202.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	404.—
Naţionala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	420. —
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	300 —
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	178. —
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	100. —
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	[illegible]	„ „	—.—
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 30	[illegible]	„ „	—.
Societ. p. const. de Tramways	20	„ „	—.—
20 francĭ aur			20.12

SCOMPTURĬ:

Banca naţ. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansurĭ pe efecte	6%	Petersburg	4½%
Casa de Depunerĭ	5½	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	%8
Viena	5%	Elveţia	%6/18

Tergul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 16 Iunie de 8873 capete, la 17 Iunie au intrat —.— capete şi au eşit 5 capete rĕmânĕnd la 18 Iunie un numĕr de 8868 capete.

Se notéză marfa: ungurésca veche grea dela —.— cr. până la —.— cr. marfă ungurésca tineră grea dela —.— cr. până la —.— cr., de mijloc dela —.— cr. până la —.— cr. uşóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Marfă ţĕrănéscă grea dela —.— până la —.— cr. de mijloc dela —.— cr. până la —.— cr. uşóră dela —.— cr. până la —.— cr.

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 19 Iunie st. n. 1896.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta austr. fl.	cr.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	5	50
„	Grâu mijlociu	5	30
„	Grâu mai slab	5	—
„	Grâu mestecat	3	60
„	Sĕcară frumósă	3	60
„	Sĕcară mijlociă	3	40
„	Orz frumos	3	—
„	Orz mijlociu	2	70
„	Ovĕs frumos	2	60
„	Ovĕs mijlociu	2	40
„	Cucuruz	3	50
„	Mălaiu	4	80
„	Mazăre	6	—
„	Linte	7	—
„	Fasole	7	—
„	Sĕmênţă de in	7	70
„	Sĕmênţă de cânepă	5	—
„	Cartofĭ	—	70
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită	—	45
„	Carnea de porc	—	50
„	Carnea de berbece	—	32
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt	21	—
„	Sĕu de vită topit	32	—

Cursul losurilor private

din 17 Iunie 1896

	cump.	vinde.
Basilica	6.50	7.—
Credit	198.—	199 —
Clary 40 fl. m. c.	56.50	59.50
Navig. pe Dunăre	138.—	141.—
Insbruck	27.50	28.50
Krakau	26.—	26.25
Laibach	22.75	23.75
Buda	—.—	—.—
Palffy	60.—	61.—
Crucea roşie austr.	17.70	18.50
dto ung.	10.—	10.50
dto ital.	11.75	12.25
Rudolf	23.—	24.—
Salm	69.—	70.50
Salzburg	26.—	27.—
St. Genois	70.—	71.—
Stanislau	43.—	45.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	—.—	—.—
dto 4% 50	69.—	73.—
Waldstein	61.—	63.—
Sêrbescĭ 3%	34.—	34.30
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	121.75	122.77

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Iunie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.95
Renta de coróne ung. 4%	98.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.90
Bonurĭ rurale croate-slavone	96.75
Imprum. ung. cu premii	150.25
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	138.—
Renta de hârtie austr.	101.30
Renta de argint austr.	101.35
Renta de aur austr.	122.85
Losurĭ din 860	144.75
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	965.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	378.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	350.25
Napoleondorĭ	9.52½
Mărcĭ imperiale germane	58.77½
London vista	119.90
Paris vista	47.62½
Rente de coróne austr. 4%	101.90
Note italiene	44.55

Cursul pietei Braşov.

Din 20 Iunie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.46	Vênd.	9.49
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.49	Vênd.	9.52
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.50	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.40	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Se caută un învăţĕcel

român, pentru negoţul de băcănia şi de bumbacurĭ a subsemnatei firmă.

Se pretinde, că afară de limba maternă se vorbéscă şi limbile germană şi maghiară.

Ioan Duşoiu şi fiu.

1—3 **Braşov.**

Publicaţiune de licitaţiă.

Biserica română gr. or. cu hramul S-lui Nicolae din Braşov-Schei, şi comuna bisericéscă română gr. or. din Braşov cetate. avênd de scop a vinde realitatea lor aflătóre în Braşov, suburbiul Blumĕna, a împărţit acea realitate în 16 parcele, după cum se póte vedé din planul aflător în cancelaria D-lui Advocat Nicolae Strĕvoiu. Din cele 16 parcele de astă-dată sĕ pun în licitaţie următórele 3 parcele:

1) parcela IV în estensiune de 1441.68 metri cadraţĭ dimpreună cu casa de grădinar; preţul de esclamare fiind 2400 fl.;

2) parcela V în estensiune de 1167.9 metri cadraţĭ cu preţul de esclamare 1800 fl.;

3) parcela VI în estensiune de 1348.5 metri cadraţĭ cu preţul de esclamare 2700 fl.

Licitaţia pentru vinderea celor trei parcele susnumite sĕ va ţiné în 1 Iulie 1896 la 9 óre în cancelaria D-lui Advocat Nicolae Strĕvoiu (Braşov cetate têrgul cailor Nr. 6) unde se va puté lua în vedere planul de parcelare şi sĕ vor puté ceti şi condiţiunile de licitaţiă

Până în 30 Iuniu 1896 se pot face şi oferte în scris provĕḑute cu vadiu de 10% a preţului de esclamare.

Ofertele în scris sunt a sĕ adresa D-lui Advocat Nicolae Strĕvoiu.

La dorinţa cumpĕrătorului jumĕtate din preţ va puté sĕ rĕmână intabulat pe parcela cumpĕrată pre lângă plătirea unei dobênḑĭ de 6%.

Braşov, 25 Mai 1896 v.

991,2—3.

Publicaţiă de licitare.

Douĕ morĭ, cu trei petri una, învêrtită de puterea apei, înlăuntru comunei Teiuşiŭ — proprietatea a 26 familii, fost grăniţerĭ — precum şi dóĕ intravilane **se vênd** (la olaltă, orĭ separate una de una), pe calea licitaţiunei libere **în 6 Iulie st. n. a. c. 10 óre a. m.** în cancelaria comunală a Teiuşului.

Condiţiunile de licitare se pot vedea în órele de oficiu în cancelaria opidană.

1005,1—6.

Anunciurĭ
(inserţiuni şi reclame)

Suntŭ a se adresa subscrisei administratiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Admi..istr. „Gazeta Trans".

Sosirea şi plecarea trenurilor în Braşov.

Sosirea trenurilor în Braşov:

1. Dela Pesta la Braşov:

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. dimineţa.
Trenul de persóne: 8 óre dimineţa.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după ameḑĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Braşov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 44 min. dimineţa.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 31 min. séra.

4. Dela Ch.-Oşorheiu la Braşov.

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Braşov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braş.

1. Dela Braşov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. dimineţa.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Braşov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de ameḑĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Braşov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.

Trenul mixt: 8 óre 35 min. dimineţa.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 4 óre 30 min. dim.

4. Dela Braşov la Ch.-Oşorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Braşov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză unmai Joia Dumineca şi la sĕrbătorĭ.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.